

Spolupráce mateřských škol ve Zlínském kraji

Alena Kalmusová

Bakalářská práce
2016

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta humanitních studií

Ústav školní pedagogiky

akademický rok: 2015/2016

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Alena Kalmusová**
Osobní číslo: **H13252**
Studijní program: **B7507 Specializace v pedagogice**
Studijní obor: **Učitelství pro mateřské školy**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Spolupráce mateřských škol ve Zlínském kraji**

Zásady pro vypracování:

Zpracování rešerše a studium odborné literatury o možnostech vzájemné kooperace mateřských škol.

Vymezení teoretických východisek pro výzkum spolupráce mateřských škol ve Zlínském regionu.

Příprava metodiky výzkumné části, stanovení cílů výzkumu a výzkumných otázek.

Realizace kvantitativně orientovaného výzkumu prostřednictvím dotazníku.

Zpracování a vyhodnocení získaných dat, včetně jejich interpretace.

Prezentace výsledků výzkumu, jejich shrnutí a doporučení pro praxi mateřských škol.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

BEČVÁŘOVÁ, Zuzana. Kvalita, strategie a efektivita v řízení mateřské školy. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-221-8.

SVOBODOVÁ, Eva. Vzdělávání v mateřské škole: školní a třídní vzdělávací program. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-774-9.

HIRSH-PASEK, Kathy. A mandate for playful learning in preschool: presenting the evidence. New York: Oxford University Press, 2009, xvi. ISBN 019-53-8271-4.

PEMOVÁ, Terezie a Radek PTÁČEK. Soukromá a firemní školka od A do Z: jak založit a provozovat soukromé nebo firemní zařízení předškolní výchovy. Vyd. 1. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4699-9.

GAVORA, Peter. Úvod do pedagogického výzkumu. 2., rozš. české vyd. Překlad Vladimír Jůva, Vendula Hlavatá. Brno: Paido, 2010. ISBN 978-80-7315-185-0.

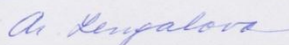
POL, Milan. Škola v proměnách. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2007. ISBN 978-80-210-4499-9.

Vedoucí bakalářské práce: doc. PaedDr. Jana Majerčíková, PhD.
Ústav školní pedagogiky

Datum zadání bakalářské práce: 24. listopadu 2015

Termín odevzdání bakalářské práce: 27. dubna 2016

Ve Zlíně dne 24. listopadu 2015

doc. Ing. Anežka Lengalová, Ph.D.
děkanka

doc. PaedDr. Adriana Wiegerová, PhD.
ředitelka ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné;
- na bakalářské práci jsem pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně 18.4.2016

..... Kalinowski

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.

3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užití či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlíží k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Tématem této bakalářské práce je spolupráce mateřských škol ve Zlínském kraji. Jedná se o práci teoreticko-empirického charakteru. Teoretická část rozpracovává témata zabývající se mateřskou školou a dokumenty, kterými se mateřské školy v naší zemi musí řídit. Dále je teorie zaměřena na spolupráci mateřských škol, spolupracující tým, tvořený pedagogickými pracovníky a také klima spolupráce, které ovlivňuje celkový proces spolupráce. Ve výzkumné části jsme prostřednictvím dotazníku zjišťovali úroveň spolupráce mateřských škol ve Zlínském kraji. Zjištěná data jsme sumarizovali, vyhodnotili a v závěru praktické části interpretovali. Z výsledků výzkumu jasně vyplynula minimální spolupráce mezi mateřskými školami ve Zlínském kraji.

Klíčová slova: Mateřská škola, spolupráce, pedagogický pracovník, klima

ABSTRACT

The theme of the bachelory thesis is cooperation of kindergartens in Zlín region. It is theoretical and empirical type of thesis. Theoretical part is about kindergarten and with documents which are mandatory for them in our country. Next parts are about cooperation of kindergartens, cooperation team consists of pedagogical workers, climate of cooperation which affects the overall cooperation proces. In the research part we found through a questionnaire the level of cooperation of kindergartens in Zlín region. The observed data are summarized nad evaluated at the end of the research part, they are interpreted as an answers to reasearch questions. Minimal cooperation between kindergartens was found out in Zlín region from the research.

Keywords: Kindergarten, cooperation, pedagogical worker, climate

Chtěla bych poděkovat paní doc. PaedDr. Janě Majerčíkové, Ph.D., za odborné vedení, podněty a připomínky, které mi poskytla při zpracování této bakalářské práce.

Dále chci poděkovat ředitelkám a učitelkám mateřských škol ve Zlínském kraji, které byly ochotné vyplnit dotazník a poskytnout data pro účely výzkumu.

Velké poděkování patří mojí rodině, která mě podporovala v průběhu celého mého studia a měla se mnou trpělivost.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně dne 26. 4. 2016

Alena Kalmusová

OBSAH

ÚVOD.....	9
I TEORETICKÁ ČÁST.....	11
1 MATEŘSKÁ ŠKOLA.....	12
1.1 KLÍČOVÉ DOKUMENTY URČENÉ MATEŘSKÝM ŠKOLÁM	13
2 VZÁJEMNÁ SPOLUPRÁCE MATEŘSKÝCH ŠKOL	15
2.1 MOŽNOSTI VZÁJEMNÉ SPOLUPRÁCE MATEŘSKÝCH ŠKOL	15
2.2 VZÁJEMNÁ SPOLUPRÁCE PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ MATEŘSKÝCH ŠKOL.....	17
2.3 KLIMA PRO FUNGUJÍCÍ SPOLUPRÁCI.....	19
II PRAKTICKÁ ČÁST	21
3 CHARAKTERISTIKA VÝZKUMU.....	22
3.1 CÍLE VÝZKUMU A VÝZKUMNÉ OTÁZKY	22
3.2 VÝZKUMNÁ METODA	22
3.2.1 Charakteristika výzkumného nástroje	23
3.3 PŘEDVÝZKUM	23
3.4 SBĚR DAT	24
4 ZPRACOVÁNÍ A INTERPRETACE VÝSLEDKŮ VÝZKUMU.....	25
4.1 INTERPRETACE VÝSLEDKŮ VÝZKUMU	25
4.2 SHRnutí VÝSLEDKŮ VÝZKUMU	42
4.3 DOPORUČENÍ PRO PRAXI.....	45
ZÁVĚR	47
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	48
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	50
SEZNAM GRAFŮ	51
SEZNAM TABULEK.....	52
SEZNAM PŘÍLOH.....	53

ÚVOD

Mateřská škola má jako jedna ze vzdělávacích institucí řadu možností spolupráce s různými institucemi a subjekty. Mezi praktikované možnosti spolupráce patří i vzájemné partnerství mezi mateřskými školami. Jelikož je mateřská škola pro dítě jednou z důležitých institucí, kterou navštěvuje, je nezbytně nutné, aby se rozvíjela a inovovala a k tomu je vhodná právě zmiňovaná vzájemná spolupráce mezi mateřskými školami.

Vzájemná spolupráce mateřských škol je jeden z procesů, který probíhá v rámci řízení této předškolní instituce. Spolupráce je jeden z předpokladů k rozvoji profesních schopností ředitelů i učitelů. Ti se prostřednictvím spolupráce učí a zdokonalují v oblasti kolegiální týmové práce, v plánování, mezilidských vztahů a orientují se v řízení školního prostředí. Pokud jsou do spolupráce mezi mateřskými školami zapojeny i děti, může na ně mít pozitivní dopad. Děti díky spolupráci poznávají a zažívají nové situace, získávají zkušenosti, nové kamarády a celkově se učí prosociálnímu chování ve společnosti.

Abychom mohli mluvit o fungující spolupráci mezi mateřskými školami, je zapotřebí nejprve sestavit spolupracující tým, který danou spolupráci vykonává. Takový tým vede a má na starost vedoucí pedagogický pracovník, který své kolegy musí nejprve seznámit s danou situací a začlenit je do týmu. Podmínkou fungujícího spolupracujícího týmu je dostačující vybavenost kompetencí, které jsou při vzájemné interakci zapotřebí, a každý jedinec v týmu je využívá. Každý člen týmu musí prokázat schopnost pracovat kolegiálně, tj. společně plánovat, efektivně komunikovat, navzájem se podporovat a motivovat, nabídnout pomoc v nesnázích, a vzájemně si důvěřovat. Jestliže je spolupracující tým těmito schopnostmi vybaven, záleží pak na vedoucím spolupracujícího týmu, aby se vydal správným směrem.

Před samotným procesem spolupráce je důležité stanovit si cíle, kterých chce tým dosáhnout a jakým způsobem se bude spolupráce realizovat.

Touto tematikou se zabývá teoretická část, která je rozdělena na dvě kapitoly. První kapitola se konkrétně věnuje charakteristice mateřské školy, jejímu postavení ve školském systému a dokumenty, kterými se předškolní instituce musí řídit. Druhá kapitola teoretické části se zaměřuje na spolupráci mateřských škol, další možné partnery, spolupracující tým, který je složen z pedagogických pracovníků a podkapitola klima spolupráce teoretickou část završuje.

A jelikož je cílem bakalářské práce zjistit úroveň spolupráce mateřských škol ve Zlínském kraji, jsou v praktické části interpretovány výsledky a následně shrnuty v podobě zodpovězení na výzkumné otázky. Výsledné data jsme od respondentů získali prostřednictvím dotazníku. V závěru praktické části jsme navrhli možné doporučení, které by mohlo zlepšit zjištěnou situaci v rámci spolupráce mezi mateřskými školami ve Zlínském kraji.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 MATEŘSKÁ ŠKOLA

Mateřská škola je předškolní zařízení určené pro děti od 3 do 6 (7) let. V předškolním zařízení se uskutečňuje předškolní vzdělávání, které rozvíjí tělesné, rozumové a citové oblasti dítěte, čímž se rozvíjí jeho osobnost. Dále si dítě v mateřské škole osvojuje základní pravidla chování, životní hodnoty a mezilidské vztahy. Autoři se shodují, že mateřská škola navazuje na rodinnou výchovu a poskytuje dítěti všestrannou péči. Předškolní instituce je pro dítě nezbytně důležitá z pohledu rozvoje, kdy přichází do kontaktu s novými kamarády, získávají nové zkušenosti pomocí vzájemné komunikace a her. (Šikulová a kol., 2007)

Průcha, Walterová a Mareš (2003) popisují mateřskou školu jako předškolní zařízení, které má v dětech vyvolat klidný a nestresující přechod z rodinného prostředí do školního prostředí. Zároveň v ní probíhá výchova a vzdělávání a zajišťuje dítěti všestrannou péči. Světlík (1996) vidí mateřskou školu, jako jeden z významných předpokladů pro vývoj dítěte a má ho podle něj připravit na zvládání životních situací, zejména přechod na základní školu. Další definici mateřské školy uvádí Bartoňová (2005) jako zařízení, které má dítěti zprostředkovat náhradu, tedy kompenzaci vývojových nedostatků v rámci odlišného sociálního postavení a jazykového prostředí. Tato kompenzace dětem poskytuje rozvoj jeho osobnosti, takovým způsobem, že je připraveno k nástupu na základní školu.

Pankajam (2005) zdůrazňuje, že na nástup do mateřské školy a následný výchovně vzdělávací proces má právo každé dítě, bez ohledu na jeho národnost, sociální a finanční podmínky rodiny. Mateřskou školu má dítě vnímat jako druhý domov, kdy přichází do kontaktu s vrstevníky a další autoritou, kterou je učitelka mateřské školy. Podle autora má předškolní vzdělávání a předškolní instituce velký význam na budoucnost každého dítěte. Mateřská škola připravuje dítě na další úspěchy, které ho čekají v budoucím studiu. Tvrdí, že děti navštěvující mateřskou školou od první třídy mají znatelně větší úspěšnost v sociální a kognitivní oblasti, jelikož přichází do kontaktu s dalšími vrstevníky. Děti, které mateřskou školu nenavštěvují, mají větší problémy se zařazením se do společnosti.

Smolíková (2004), charakterizuje mateřskou školu i z pohledu rozdělení dětí do jednotlivých tříd, které jsou homogenní (věkově stejnorodé) nebo heterogenní (věkově smíšené). Funkci mateřské školy popisuje autorka v navazování rodinné výchovy a současně doplňování a produkování vhodných stimulantů pro rozvoj vzdělávání. Odborná práce učitelů naplňuje předškolní vzdělávání, jelikož je pro dítě velice důležité,

jakým směrem se rozvíjí a jak postupuje v dalších krocích svého života. Tyto kroky udávají a vytvářejí právě zmiňovaní učitelé mateřských škol. Dítě si z mateřské školy odnáší do budoucna trvalé poznatky, a proto učitelé dbají na správný rozvoj osobnosti dítěte.

I Svobodová (2010) definuje mateřskou školu jako první, důležité začlenění dítěte do společnosti, proto by se mu mělo věnovat dostatek pozornosti a neustále ho podněcovat k rozvoji své vlastní osobnosti.

Mateřská škola by měla být pro dítě sociálně citlivým a podnětným prostředím. Takové prostředí mu zprostředkovávají učitelé a ostatní děti v mateřské škole. (Hirsh-Pasek, 2009)

Výchovně vzdělávací proces má odpovídat cílům, které jsou stanoveny v Rámcovém vzdělávacím programu pro předškolní vzdělání (dále jen RVP PV).

Podle Průchy a Kořátkové (2013) pracuje RVP PV se čtyřmi navzájem propojenými cílovými kategoriemi:

- rámcové cíle
- klíčové kompetence
- dílčí cíle
- dílčí výstupy

Dále jsou pro učitele a ředitele mateřské školy zásadní klíčové kompetence, uvedené v RVP PV, které jsou brány jako specifické cíle.

Klíčové kompetence si dítě prostřednictvím předškolního vzdělávání začíná osvojovat a pokračuje v rozvíjení těchto kompetencí v dalších stupních vzdělávání. Mezi pět klíčových kompetencí patří kompetence k učení, kompetence k řešení problémů, kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální, kompetence činnostní a občanské. (RVP PV, 2004)

1.1 Klíčové dokumenty určené mateřským školám

Petrusek a kol. (1996) popisují mateřskou školu jako předškolní vzdělávací instituci, spadající do vzdělávací soustavy. Jako každé vzdělávání je i předškolní zajištěno legislativou, kterou udává ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy. Proto se i mateřská škola řídí danými předpisy, zákony a pravidly.

Klíčové dokumenty, podle kterých se předškolní vzdělávání v naší zemi řídí, můžeme rozdělit do dvou oblastí, legislativní a kurikulární.

Podle Rýdla a Šmelové (2012) řadíme do legislativních dokumentů zákon č. 563/2004 Sb., který pojednává o pedagogických pracovnících a o změně některých dalších zákonů. Klíčovým školským zákonem pro předškolní vzdělávání je zákon č. 561/2004 Sb.

Mateřská škola je tak školou ve vzdělávací soustavě a stejně jako školy základní a střední se člení na třídy. „Předškolní vzdělávání podporuje rozvoj dítěte předškolního věku, podílí se na jeho zdravém citovém, rozumovém a tělesném rozvoji a na osvojení základních pravidel chování, základních životních hodnot a mezilidských vztahů. Předškolní vzdělávání vytváří základní předpoklady pro pokračování ve vzdělávání. Předškolní vzdělávání napomáhá vyrovnávat nerovnoměrnosti vývoje dětí před vstupem do základního vzdělávání a poskytuje speciálně pedagogickou péči dětem se speciálními vzdělávacími potřebami“ (§ 33 zákona č. 561/2004 Sb.).

Mateřská škola se může považovat za vzdělávací zařízení pouze, pokud je provozovaná dle školského zákona. (Pemová, Ptáček a kol., 2013)

Do kurikulárních dokumentů se řadí Národní program rozvoje vzdělávání v České republice (Bílá kniha). Tento program je zásadní pro vzdělávací politiku, z něhož vychází RVP PV, tedy stanovuje rámcové cíle pro celé školní prostředí. (Průcha a Kořátková, 2013)

V současnosti se výchova a vzdělávání v mateřských školách uskutečňuje podle RVP PV, což je závazný školský dokument.

RVP PV charakterizuje základní podmínky a potřeby a stanovuje normy, podle kterých se mateřské školy musí řídit. Tento kurikulární dokument pro předškolní vzdělávání je vypracován a předložen na základě kurikulární politiky. V něm jsou vypracovány v souladu se školským zákonem nové principy podle Národního programu pro rozvoj ve vzdělávání v České republice. Platnost RVP PV je od 1. března 2005, ale pro mateřské školy je závazný až od 1. září 2007. (Suchánková, 2011)

2 VZÁJEMNÁ SPOLUPRÁCE MATEŘSKÝCH ŠKOL

Spolupráci můžeme definovat jako sociální chování ve skupině lidí, přičemž výsledkem tohoto chování má být zisk na obou stranách. Jestliže škola nemá potřebu rozvíjet spolupráci, může dojít k destrukci školního prostředí, což se může dotknout každého jedince, který se ve školním prostředí pravidelně pohybuje. (Plamínek, 2002)

Aby nedocházelo k možné destrukci školního prostředí, má ředitelka mateřské školy podle RVP PV (2004) vyvolávat v učitelích pocit vzájemné podpory, tolerance a důvěry. Dále se učitelé společně účastní řízení mateřské školy a mají pociťovat dostatek prostoru k vyjádření jakéhokoliv svého názoru. Ředitelka má takové názory respektovat a přiměřeně na ně reagovat. Řídící jednatel podporuje učitele k zapojování do týmového rozhodování a vhodně je motivuje ke spoluúčasti na tvorbě školních dokumentů, programů a činností. Důležitým úkolem ředitelky je stimulovat své podřízené k vzájemné spolupráci. Pol a Lazarová (1999) se domnívají, že aby docházelo k efektivní vzájemné spolupráci mezi školami, je nutné stanovit si společný cíl, kterého by díky spolupráci chtěli dosáhnout. Partnerské školy mají mít pocit rovnocennosti a vzájemné důvěry, ale měly by být připraveny i na různá rizika a řešení problémů, které můžou při spolupráci nastat. Není potřebnou podmínkou, aby měli jednotlivci, kteří se účastní spolupráce mateřských škol stejný pohled a názor na danou situaci, společné zájmy nebo rovnocenné vědomosti, na těchto podmínkách spolupráce netkví. Naopak, různorodé názory můžou spolupráci posílit. Autoři vidí ve vzájemné spolupráci škol, možnost, kdy se rozvíjí člověk z profesního hlediska, ale také samotná spolupracující škola.

Podle Bečvářové (2010) nemají mateřské školy povinnost realizovat spolupráci s jinou mateřskou školou, ale můžou tuto spolupráci provádět, být k ní otevřené a podporovat ji. Jestliže se mateřské školy rozhodnou spolupráci uskutečnit, měly by se veškeré informace a plány o této interakci zaznamenat do školní dokumentace respektive do třídního vzdělávacího programu, který je zpravidla určen pouze pro vnitřní potřebu školy. Do TVP PV mimo jiné patří také spolupráce s rodiči a jinými subjekty.

2.1 Možnosti vzájemné spolupráce mateřských škol

Jak uvádí Bečvářová (2003) mateřské školy plánují nejen školní vzdělávací program, ale také spolupráci s rodiči a s orgány státní správy a samosprávy. Dále mohou spolupracovat

se základní školou, základní uměleckou školou, specialisty z pedagogicko-psychologické poradny a speciálně pedagogického centra i s dalšími organizacemi a také sponzory.

My se v následující podkapitole zaměřujeme na spolupráci mateřské školy s rodinou, se základní školou a se zřizovatelem mateřské školy.

Spolupráce školy s rodiči dětí, které navštěvují danou mateřskou školu, je nezbytně nutná pro jakýkoliv další vývoj dítěte a rozvoj školy. Jelikož je mateřská škola pro dítě prvním pravidelným odloučením od rodiny, je žádoucí, aby se rodiče zajímali o své dítě, byli s ním přítomni při adaptaci v novém prostředí, informovali se o výchovně-vzdělávacím procesu, který ve škole probíhá. Mezi rodiči a mateřskou školou, tedy pedagogy má docházet k vzájemné toleranci, otevřenosti, podpoře a důvěře. Mateřská škola by proto měla být k rodičům otevřená a umožnit jim nahlížet do dokumentace školy, nabízet jim účast na školních akcích a nabídnout spoluúčast na tvorbě plánu školy.

Podle Opravilové (2003), se rodiče více podílejí na vzdělávacím programu a školních akcích v takových školách, které jsou rodině otevřené, což vede také k finanční a materiální podpoře ze strany rodičů.

Bečvářová (2003) uvádí, že hlavním cílem spolupráce se základní školou, je plynulý a bezstarostný přechod předškolního dítěte do první třídy základní školy. Povinností mateřské školy, je dítě dostatečně připravit k tomuto přechodu, tedy k zápisu na základní školu. Oba typy škol proto musí komunikovat o své filosofii, metodách, organizaci a způsobu výuky. Pro dítě je žádoucí, aby poznávalo prostředí základní školy dříve než přijde k samotnému přestupu. Je tedy vhodné spolupracovat se základní školou na úrovni vzájemných návštěv, různých akcích, kde dítě předškolního věku poznává prostředí budoucí školy.

Každá mateřská škola má svého zřizovatele, záleží na typu školy, ale v České republice je podle Bečvářové (2003) z převážné většiny zřizovatelem obec. Na ní je mateřská škola závislá zejména z finančního a programového hlediska. Mateřská škola musí se zřizovatelem spolupracovat podle právních norem, kdy zřizovatel stanoví, jak má daná mateřská škola fungovat, tudíž jsou na ni kladeny nároky nejen z vnitřního a vnějšího prostředí.

2.2 Vzájemná spolupráce pedagogických pracovníků mateřských škol

Aby se spolupráce mezi školami mohla zrealizovat je nejprve nutné, provést první a zásadní krok, najít vhodné spolupracovníky, kteří se na spolupráci mezi školami budou podílet, to mají podle Pola a Lazarové (1999) vykonat vedoucí pedagogičtí pracovníci daných škol.

Trojan (2012) charakterizuje vedoucí pracovníky nebo také řídicí pracovníky jako osoby, které jsou zodpovědné za řízení školy, skupin i týmu a samotné řízení zprostředkují. Zodpovídají také za práci, kterou provádí jejich kolegové.

Jestliže vedoucí pedagog, který zodpovídá za řízení spolupráce, má vést tuto sociální interakci efektivně, je žádoucí, aby měl vhodné kompetence, kterými jsou podle Lhotkové (2012) dovednosti, schopnosti a způsobilosti, pomocí nichž se může spolupráce vydat správným směrem.

Pol a Lazarová (1999), uvádí, že je při spolupráci důležité, aby měl vedoucí spolupráce rozvinuté sociální kompetence, zejména se uměl orientovat v procesu spolupráce, byl schopen pracovat v týmu, otevřeně komunikovat, podporovat kooperativní práce, ale také zvládat negativní stránky, tedy být schopný řešit konflikty uvnitř pracovního týmu. Autoři zmiňují, že je pro vedoucího týmu klíčové, mít dostatečně rozvinutou sebereflexi a rozvíjet svoji osobnost i své hodnoty.

Proto, aby mohlo dojít ke spolupráci mezi mateřskými školami je na vedoucím, který ji řídí, zajistit stejně dobře kompetenčně vybavené pracovníky, vytvářet vhodné podmínky a účinně je motivovat. Podle Armstronga (2005), je motivace soubor faktorů, které ovlivňují lidi k danému chování. Pakliže je motivace správně ukotvená a předána celému týmu, dochází k předsvědčení, že spolupráce mezi školami může přinést pozitiva, a je prospěšná členům týmu, dětem a celému školnímu prostředí. Avšak motivování jednotlivých členů v týmu, je podle Armstronga (2005) nesmírně obtížné a personálně náročné.

Little (1982, in: Pol, 2007) definovala ideálně spolupracující učitelé jako ty, kteří pravidelně otevřeně komunikují o obsahu školní praxe, vzájemně se navštěvují a provádí hospitaci, kterou ohodnotí zpětnou vazbou, snaží se společně vytvářet plány, tvoří společné projekty, vzájemně se učí prostřednictvím výměny zkušeností, názorů a námětů. Jakmile učitelé splňují tyto požadavky, mluví se o spolupracujícím školním prostředí.

Vedoucí řídicí spolupráci, která probíhá mezi pedagogickými pracovníky různých škol, zajišťuje každému jedinci, který je zapojený do procesu pocit, že komunikace v týmu je

všestranná, každý člen má příležitost svobodně projevit nesouhlas a jakoukoliv emoci, může požádat o pomoc nebo řešení v nesnadných situacích, mají možnost převzít roli chybějícího člena a navzájem respektovat názory, vědomosti i postoje. (Pol a Lazarová, 1999)

Pol (2007) dále předkládá tvrzení, že při začleňování pedagogických pracovníků do týmové práce, hrají roli tři faktory, které zapojení členů ovlivňují. Jeden z hlavních faktorů je profesionální stránka učitele (jeho očekávání a požadavky na danou situaci). Také uvádí, že závisí na organizačním prostředí (na její struktuře a sociální hodnotě) a na schopnosti učitele, jak v takové situaci obstojí (jeho osobnost, dovednosti, postoje, vědomosti).

Pol a Lazarová (1999) zařadili mezi tři největší problémy, které narušují a znehodnocují proces spolupráce ve školním prostředí, přehnaný akcent na diferenciaci, pohodlný styl spolupráce a nucenou kolegiální práci v týmu. Tyto problémy, respektive chyby, narušují rozvoj samotné spolupráce, a pokud se těmto chybám nebudou vedoucí pracovníci snažit vyvarovat, může dojít podle autorů u učitelů ke ztrátě zájmu být součástí spolupracujícího týmu. Učitelé se uzavřou sami do sebe, podporují pouze svůj profesní růst, ale nikoliv rozvoj celého školního prostředí, jelikož zaznamenali ve spolupráci možný nátlak a tak se raději izolují.

Negativní postoje a nesprávné řízení, ke kterému může docházet při spolupráci pedagogických pracovníků a mateřských škol je vhodné minimalizovat, či nejlépe napravit, jelikož podle Pola a Lazarové (1999) je spolupráce učitelů a škol významným předpokladem pro rozvíjení profesních dovedností učitelů a možnost inovace celé mateřské školy. Autoři se ztotožňují s názorem, že spolupráce je důležitá pro budoucí fungování mateřské školy. Spolupráce se uskutečňuje v dané míře na každé škole, ale učitelé se na ni tolik nezaměřují, je spíše na povrchní úrovni. Jestliže je vzájemná spolupráce na nízké úrovni, dopadá to i na děti.

Z významu spolupráce vyplývá, že je nezbytně nutná pro ředitele, učitele, děti/žáky/studenty a všechny typy škol z hlediska rozvoje, a proto by se na ní měli pedagogičtí pracovníci zaměřit. Jak píše Pol (2007), sociální interakci, kterou učitelé vyžadují u dětí, musí nejprve sami učitelé realizovat mezi sebou. Tento fakt však popisuje jako zdlouhavý a obtížný proces.

Že je spolupráce významným a důležitým aspektem v procesech řízení všech typů škol dokazuje jeho postavení v návrhu tzv. kurikula pro Evropu, kde se nachází mezi sedmi klíčovými aktivitami proaktivního jedince. (Pol, 2007)

2.3 Klima pro fungující spolupráci

Vytvořením vhodného klimatu školy, se v učitelích stimuluje nejen vzájemná důvěra a efektivní komunikace, ale členové spolupracujícího týmu jsou k sobě více otevřeni a ochotni k celkové interakci. Faktory, které ovlivňují klima školy, jsou rozhodující pro správné vytvoření klima spolupráce. (Pol a Lazarová, 1999)

Efektivní komunikace je podle Světlíka (2009) základní předpoklad pro efektivní řízení školy. Jestliže mezi učiteli a ředitelem komunikace vážne, dochází ke zhoršení klimatu školy, které se podepisuje, jak na učitelích, ředitelích, tak i na dětech.

„Klima školy je sociálně-psychologickou proměnnou, která vyjadřuje kvalitu interpersonálních vztahů a sociálních procesů, které fungují v dané škole, tak, jak ji vnímají, prožívají a hodnotí učitelé, žáci“ (Průcha, Walterová, Mareš, 2008, s. 100).

Podle Solfronka (2002) jsou tedy základem správného klimatu ve škole mezilidské vztahy, komunikace uvnitř školy, její úroveň a formy.

Jak uvádí Světlík (2009) má být především vedení školy, tím, kdo komunikaci nabízí svým kolegům a dětem ve formě otevřenosti, spravedlivosti a přiměřenosti. Většinou jsou problémy v komunikaci zapříčiněny mezilidskými vztahy, tedy vztahy, které probíhají uvnitř i vně školního prostředí. Vedení školy má být ovšem připraveno, takto nežádoucí komunikaci eliminovat a být schopno komunikovat i za těchto předpokladů. Škola a její pracovníci mají být dostatečně připraveni na komunikaci nejen uvnitř školy, ale také s jednotlivými subjekty vnějšího prostředí, s rodiči, se základní školou, s jinou mateřskou školou, se zřizovatelem, ale i s veřejností. Pro každou školu je důležité komunikovat s vnějším prostředím, jelikož se může neustále škola rozvíjet v různých oblastech. Proto mají být informace, které škola a její pracovníci poskytují veřejnosti pravdivé, srozumitelné a objektivní.

Neméně podstatnou složkou pro tvorbu klimatu spolupráce je prostředí, ve kterém se spolupráce odehrává a ve kterém se spolupracující tým pohybuje. Vytvořit takové prostředí, aby podněcovalo jednotlivce ke vzájemné spolupráci, je nesnadná úloha. Každý jedinec vidí situaci a problematiku jinak, a jinak se chová. Dochází k problémům v učitelském kolektivu, často si jedinec nedokáže pustit k tělu druhého. Svým způsobem si chrání svoji osobnost, tím ale narušuje dění vzájemné sociální interakce. Možné vysvětlení, proč vznikají problémy uvnitř spolupracující skupiny, je předběžná obava z neúspěchu. Takové problémy a jejich řešení se velice obtížně zpozorují a napravují. Pokud škola vytvoří nevhodné prostředí, možným následkem je špatná zkušenost, která se odráží

na fungování vzájemné spolupráce mezi učiteli, dětmi, ale i mezi školami. (Pol a Lazarová, 1999)

Podle Pola a Lazarové (1999) je možné posilnit a zabezpečit vhodné klima spolupráce za předpokladu vzájemného respektu, spontánní komunikace, která se musí řídit pravidly kolegiální práce, pravidelného setkávání a diskutování nad danou situací. Tím, že se snaží členové týmu vést vzájemnou spolupráci správným směrem, je mnohem jednodušší zkvalitňovat klima celkového školního prostředí.

Jak uvádí Bečvářová (2003) příznivé klima v mateřské škole hraje zásadní roli, tedy příznivé klima školy je významným předpokladem pro jakékoliv záměry dané mateřské školy.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 CHARAKTERISTIKA VÝZKUMU

3.1 Cíle výzkumu a výzkumné otázky

Hlavním cílem výzkumu bylo zjistit úroveň spolupráce mateřských škol ve Zlínském kraji.

Z hlavního cíle jsme si stanovili dílčí výzkumné cíle:

1. Zjistit, z jakých důvodů dochází ke spolupráci mateřských škol ve Zlínském kraji.
2. Zjistit, jakým způsobem probíhá spolupráce mateřských škol ve Zlínském kraji.
3. Zjistit, jak se ředitelé a učitelé zapojují do spolupráce mezi mateřskými školami ve Zlínském kraji.
4. Zjistit, z jakých důvodů nedochází ke spolupráci mezi mateřskými školami ve Zlínském kraji.
5. Zjistit, s jakými jinými subjekty kromě mateřské školy, mateřské školy ve Zlínském kraji spolupracují.

Z výzkumných cílů vyplívají následující výzkumné otázky, na které jsme si prostřednictvím získaných dat z dotazníku odpověděli.

1. Jaké jsou důvody vzájemné spolupráce mezi mateřskými školami ve Zlínském kraji?
2. Jakým způsobem probíhá spolupráce mateřských škol ve Zlínském kraji?
3. Jak se ředitelé a učitelé zapojují do spolupráce mezi mateřskými školami ve Zlínském kraji?
4. Z jakých důvodů mezi mateřskými školami ve Zlínském kraji nedochází ke spolupráci?
5. S jakými jinými subjekty, kromě mateřské školy, mateřské školy ve Zlínském kraji spolupracují?

3.2 Výzkumná metoda

Jelikož jsme zkoumali a byli zaměřeni na velké množství respondentů, zvolili jsme kvantitativně orientovaný výzkum. Použili jsme metodu dotazníkového šetření a na základě této metody byl vytvořen výzkumný nástroj, kterým byl dotazník.

Dotazníková metoda nám slouží pro hromadné získávání údajů za relativně krátkou časovou dobu. Respondentem označujeme člověka, který dotazník vyplňuje. (Gavora, 2010)

Našimi respondenty byly ředitelky a učitelky mateřských škol ve Zlínském kraji, jednalo se o dostupný výběr.

3.2.1 Charakteristika výzkumného nástroje

V úvodu dotazníku, jsme respondenty oslovili, představili jsme se a seznámili jsme je s názvem dotazníku a tématem naší bakalářské práce. Požádali jsme je o vyplnění dotazníku. V závěru dotazníku je poděkování za vyplnění.

Dotazník obsahoval celkem 26 otázek a 1 doplňkovou položku. V dotazníku bylo 7 otevřených otázek, 8 polouzavřených otázek, přičemž respondenti měli na výběr dané odpovědi, ale mohli doplnit svoji vlastní a 11 uzavřených otázek, u kterých měli respondenti předem dané odpovědi. Doplňková položka sloužila k vyjádření názoru k danému tématu.

V dotazníku rozdělila otázka č. 8 respondenty na 2 skupiny a to na ty, kteří spolupracují a ty, kteří nespolečně s jinou mateřskou školou. Respondenti, kteří zvolili u otázky č. 8 odpověď ano (spolupracuje), pokračovali otázkou č. 9, až po otázku č. 25, otázku č. 26 nevyplňovali, protože byla určena pro respondenty, kteří nespolečně. Respondentům, kteří označili u otázky č. 8 ne (nespolečně), byly nabídnuty otázky č. 24, 25 a 26. Celkem tedy, ti co označili u otázky č. 8 ano, odpovídali na 25 otázek, respondenti, kteří označili ne, odpovídali na 11 otázek, poslední doplňková položka byla věnována všem respondentům (viz. Příloha).

Otázky měly přesné instrukce, kterými se měl respondent řídit.

3.3 Předvýzkum

Před samotným výzkumem jsme nejprve museli provést předvýzkum. Prostřednictvím předvýzkumu, jsme chtěli otestovat náš výzkumný nástroj. Zjišťovali jsme, zda jsou respondenti srozumitelné a jasné jednotlivé položky uvedené v dotazníku. Předvýzkumu se zúčastnilo 6 učitelek z mateřských škol ve Zlínském kraji. Probíhal pomocí 3 elektronických a 3 tištěných dotazníků. V první řadě jsme navštívili učitelky v třech různých mateřských školách ve Zlínském kraji, osobně je seznámili s tématem a předali tištěný dotazník. Jakmile dotazník vyplnili, kontaktovaly nás a daly nám zpětnou vazbu. Stejným způsobem probíhal předvýzkum se 3 dotazníky v elektronické podobě. Rozdíl byl v tom, že jsme se osobně neviděli. Předvýzkum nám ukázal, že v elektronické formě dotazníku nebylo respondentovi jasné, kolik možností odpovědi může označit.

Pokyny u otázek jsme opravili, tak aby byly srozumitelnější. Dále se díky předvýzkumu ukázalo, že poslední doplňková položka je pro respondenta zbytečná. Prozradil nám, že by ji z dotazníku vyškrtl, z důvodu toho, že se k tématice vyjádřil u jiné otevřené otázky. Poslední položku v dotazníku jsme zachovali, z důvodů možného využití jinými respondenty, ti ho ovšem také nevyužili, nicméně na výzkumu to nic nezměnilo, jelikož se jednalo o zmiňovanou doplňkovou položku. Po úpravě dotazníku jsme začali s výzkumem.

3.4 Sběr dat

Jak už jsme uvedli, v podkapitole výzkumná metoda, dotazník byl určený ředitelkám a učitelkám mateřských škol ve Zlínském kraji. Respondenty jsme předem kontaktovali a seznámili s výzkumem. Dotazník v elektronické podobě jsme rozesílali na emailové adresy mateřských škol Zlínského kraje, které jsme předem informovali. Využili jsme i skupiny na sociální síti, které byli zaměřeny na mateřské školy a předškolní vzdělávání, do nichž byl dotazník v elektronické podobě vložen. Dotazník byl na internetu zpřístupněn zhruba měsíc.

Dotazník podle portálu survio.com vyplnilo 113 respondentů, ale pro výzkum jsme použili pouze 98 dotazníků (návrstnost 86, 7 %), jelikož 15 dotazníků (13,3 %) bylo vyřazeno z důvodu chybějících odpovědí. Celkem jsme měli k dispozici 98 dotazníků, což počítáme pro samotné vyhodnocování jako 100%.

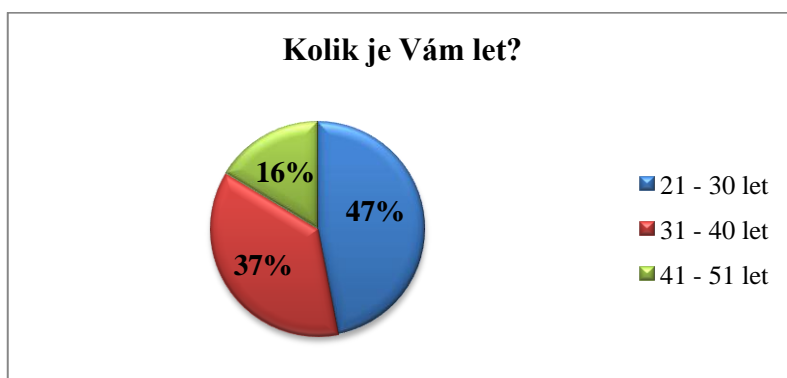
4 ZPRACOVÁNÍ A INTERPRETACE VÝSLEDKŮ VÝZKUMU

V následující kapitole jsme seřadili získané data podle posloupnosti otázek v dotazníku. Jednotlivé odpovědi na otázky jsou okomentovány, graficky znázorněny v procentuální podobě a v podobě tabulkové četnosti. Data jsme vyhodnocovali prostřednictvím programu Microsoft Excel.

4.1 Interpretace výsledků výzkumu

První otázkou v dotazníku jsme zjišťovali zastoupení žen a mužů ve zkoumaném vzorku respondentů. Výzkumu se zúčastnilo celkem 98 respondentů, z něhož je 98 žen (100 %). Může se zdát, že položení této otázky bylo zbytečné, jelikož se domníváme, že většinou se v mateřských školách (dále jen MŠ) vyskytují pouze ženy. Chtěli jsme ale předejít tomu, aby si případný učitel, asistent učitele, vedoucí učitel nebo ředitel nepřipadal opomíjený. Touto odpovědí jsme zjistili, že výzkumu se zúčastnily pouze ženy.

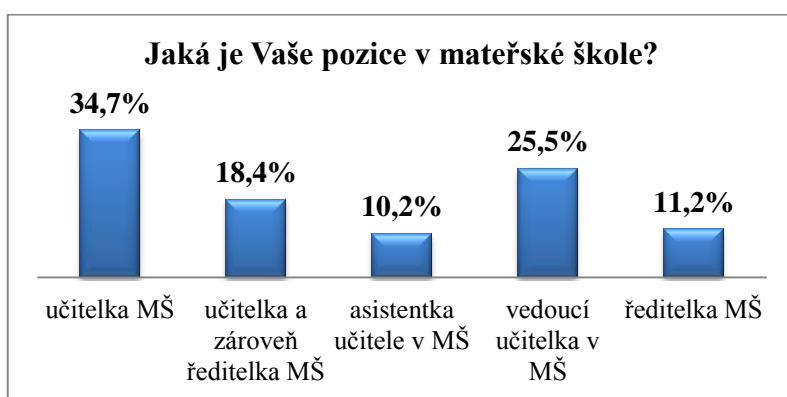
Druhou otázkou (viz. graf č. 1) jsme chtěli zjistit věk respondentů. Otázka byla otevřená, tudíž jsme si udělali kategorie, které byly rozděleny věkově a podle zájmu o tento výzkum. Ukázalo se, že nejvíce vyplněných dotazníků bylo od 46,9 % respondentů ve věku 21 – 30 let. Výzkumu se dále zúčastnilo 36,8 % respondentů ve věku 31 – 40 let a zbylých 16,3 % respondentů bylo ve věku 41 – 51 let. Domníváme se, že 46,9 % respondentů se výzkumu zúčastnilo, jelikož se může jednat o právě vystudované absolventy, kteří také prováděli výzkum ve svém studiu, a proto věděli, že je pro výzkumníka mnohdy těžké nasbírat potřebné data. Z tohoto důvodu si myslíme, že se nejvíce zapojovala nejmladší věková kategorie.

Graf č. 1: Věk respondentů

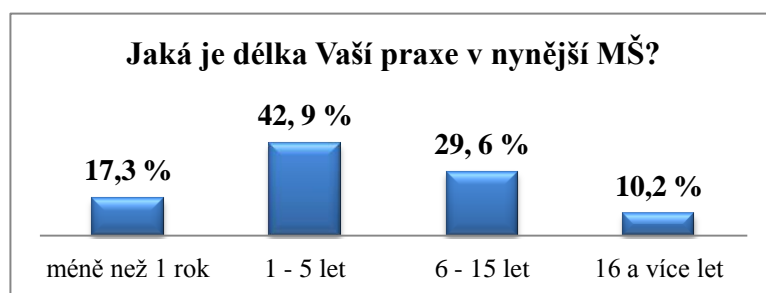
Pro naše výzkumné šetření bylo zajímavé zjistit i to, jaká byla respondentova pozice v MŠ (viz. graf č. 2). Z celkového počtu 98 respondentů (100 %) se výzkumu zúčastnilo 34,7 %

řadových učitelek MŠ, 18,4 % uvedlo, že jejich pracovní pozice je učitelka a zároveň ředitelka MŠ. Asistentek učitele v MŠ bylo v našem výzkumu 10,2 %, zapojilo se 25,5 % vedoucích učitelek MŠ a ředitelek MŠ v našem výzkumu bylo 11,2 %. Nejvíce se výzkumného šetření zúčastnilo řadových učitelek v MŠ, což nás nepřekvapilo, jelikož právě jim a ředitelkám MŠ byl dotazník určen. Zajímavým zjištěním pro nás bylo, že se v MŠ vyskytovalo tolik učitelek, které byli zároveň ředitelkami, u nich se domníváme, že jejich pracovní vytížení je větší a mile nás překvapilo, že si našli čas a vyplnili náš dotazník.

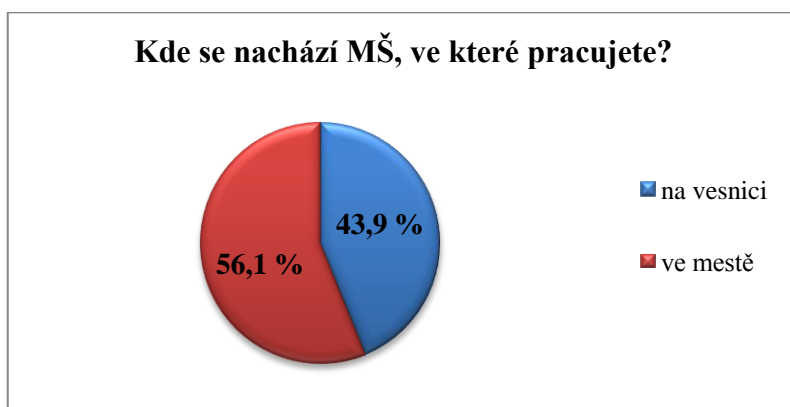
Graf č. 2: Pracovní pozice

V další dotazníkové položce nás zajímalo, jaká byla délka pedagogické praxe našich respondentů (viz. graf č. 3). Nejkratší praxi má 17,3 % respondentů a to méně než 1 rok, o 5 let delší praxi v MŠ má 42,9 % respondentů. Poměrně dlouhou praxi, podle rozhraní let, které jsme si stanovili v možnostech odpovědí u této otázky, má 29,6 % respondentů a nejdelší praxi, kdy se jednalo o 16 let a více, uvedlo 10,2 % respondentů. Jelikož nám odpovědi na délku praxe ukázali, že nejvíce respondentů má praxi od 1 – 5 let, mohli jsme z tohoto výsledku usoudit, že se nejspíše jednalo o začínající učitelky, čemuž by také odpovídalo nejvyšší procentuální zastoupení ve věkové kategorii 21 – 30 let.

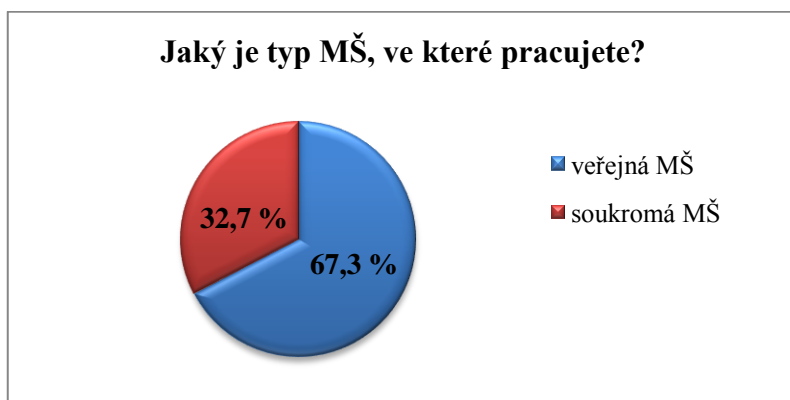
Graf č. 3: Délka praxe

Respondentů, kteří pracují ve vesnických MŠ, se výzkumu zúčastnilo 43,9 %, zbylých 56,1% pracuje v MŠ, které jsou umístěny ve městech. Touto otázkou jsme chtěli zjistit, zda spolupráci více realizují MŠ ve městech nebo na vesnicích (viz. graf č. 4). Více se zapojují a spolupracují s jinou MŠ, městské MŠ. Domníváme se, že je to z důvodů větších možností, které právě MŠ ve městech mohou mít. Můžou si snadněji hledat partnerskou MŠ, využít více dostupných všemožných programů, akcí a podle nás jejich náplň spolupráce z těchto důvodů bývá bohatší.

Graf č. 4: Umístění MŠ

Nejvíce respondentů 67,3 %, uvedlo, že pracují ve veřejných MŠ (viz. graf č. 5). Ty podle získaných výsledků využívají ke spolupráci pouze stejný typ MŠ a to veřejné MŠ. Oproti tomu soukromé MŠ spolupracují, jak s veřejnými, tak i se soukromými MŠ. V soukromých MŠ pracuje 32,7 % respondentů.

Graf č. 5: Typ MŠ

Ptali jsme se respondentů, jaký je jejich názor na spolupráci MŠ (viz. graf č. 6). Jelikož otázka byla otevřená, respondenti vyjadřovali svůj názor a tak bylo potřeba, abychom odpovědi kategorizovali podle společných významů na 7 kategorií.

První kategorie s názvem „nezajímám se“ obsahovala odpovědi typu: „*toto téma neřeším, nemám názor, nestarám se o ni, nezajímá mě to*“, do této kategorie jsme zařadili 27,6 % respondentů.

Druhá kategorie s názvem „měla by být více podporována“ zahrnovala odpovědi typu: „*velice se o ní nemluví, je málo diskutovaná, toto téma je opomíjené*“, do této kategorie bylo zařazeno 14,3 % respondentů.

Do třetí kategorie, bylo zahrnuto 5,1 % respondentů a nazvali jsme ji „spolupráce v budoucnu“, z důvodu častých odpovědí ohledně plánování budoucí spolupráce s MŠ. Odpovědi byli téměř totožné a respondenti popisovali, že spolupráce je v jednání a plánují ji realizovat.

Čtvrtá kategorie byla zastoupena 8,2 % respondenty a ti většinou uváděli, že se spolupráci s jinou MŠ mají špatné zkušenosti, proto už spolupráci odmítají. Odpovědi byli např.: „*Už jsme spolupracovali, ale k ničemu to nevedlo.*“, „*Máme špatnou zkušenost se spolupráci, z důvodu personálního nerespektování, kdy si ředitelky obou školek házeli klacky pod nohy, proto jsme spolupráci přerušili.*“

Pátou kategorii jsme pojmenovali podle specifických významů, které se vyskytovaly u všech odpovědí. Do této kategorie, která byla nejvíce zastoupená, bylo pod názvem „vnímám ji pozitivně“ zařazeno 28,7 % respondentů, kteří vnímali vzájemnou spolupráci MŠ kladně. Respondenti uváděli odpovědi typu: „*Spolupráce může být dobrá věc, ale hlavní je, aby se uměla řídit*“, „*Já ji vnímám jako dost podstatnou, ale znám případ, kdy ředitelka, byla absolutně neschopná, co se týče organizace spolupráce a učitelky se akorát hádaly a moc jim to neprospělo*“

Šestou kategorií jsme nazvali „vnímám ji negativně“, sem spadalo 9,1 % respondentů. Respondenti uvedli, že je podle nich spolupráce mezi MŠ zbytečná, není prospěšná a že není v ničem přínosná.

Sedmá kategorie s názvem „chybí partnerská MŠ“ byla zastoupena 7,1 % respondenty. V této kategorii se objevovaly odpovědi typu: „*Chceme spolupracovat, ale nikdo není ochotný.*“, „*Spolupráci přivítáme, ale jsme na vesnici a v blízkosti mateřskou školu nemáme.*“

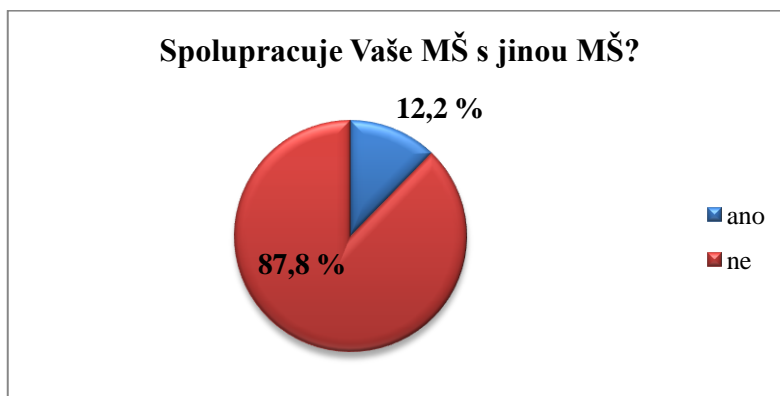

Graf č. 6: Názor na vzájemnou spolupráci

Ptali jsme se respondentů, zda MŠ, ve kterých pracují, spolupracují s jinou MŠ (viz. graf č. 7). Většina respondentů 87,8 % nespolupracuje z důvodů toho, že nevidí ve vzájemné spolupráci žádný přínos, je pro ně organizačně, časově a personálně náročná, chybí jim partnerská MŠ nebo plánují spolupráci v budoucnu. Z daleka menší procentuální zastoupení respondentů 12,2 % spolupráci s jinou MŠ realizují.

Tento výsledek nás nemile překvapil, jelikož jsme se domnívali, že spolupráci využívá mnohem více MŠ, než nám výsledné data prozradili.

Respondenti, kteří spolupracují s jinou MŠ - 12 respondentů, v dotazníku dále pokračovali až k otázce 25, čili u těchto otázek bude 12 respondentů 100%. Zbylých 86 respondentů, kteří v otázce č. 8 odpověděli „ne“ pokračovali až na otázku č. 24. Celkem tedy, ti co označili u otázky č. 8 „ano“, odpovídali na 25 otázek, respondenti, kteří označili „ne“, odpovídali na 11 otázek, poslední doplňková položka byla věnována všem respondentům.

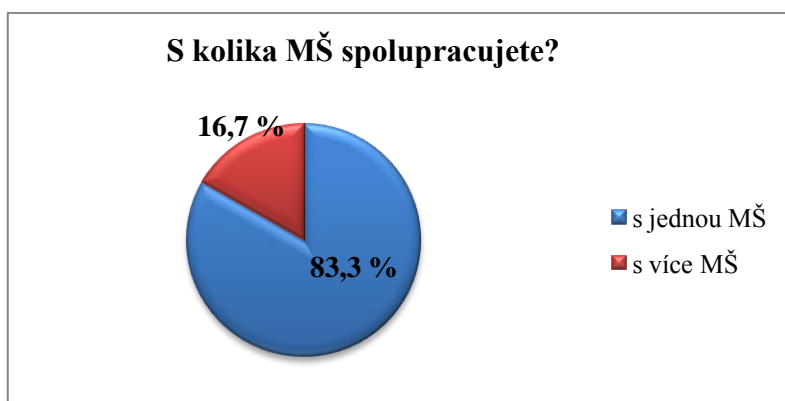

Graf č. 7: Spolupráce MŠ s jinou MŠ

Jak jsme zmínili v předchozím komentáři, nyní je 100 % 12 respondentů.

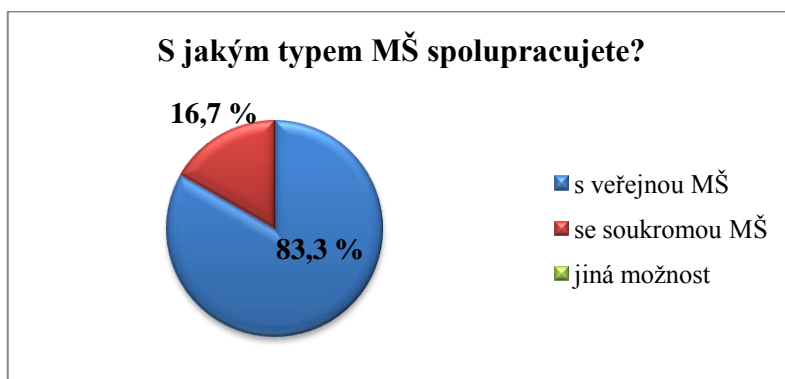
Zajímalo nás, zda MŠ využívají ke vzájemné spolupráci pouze jednu MŠ 83,3 % nebo se spolupráce odehrává s více MŠ 16,7 %. (viz. graf č. 8)

Myslíme si, že by bylo vhodné spolupracovat s více MŠ, jelikož to může mít na děti i učitelky pozitivní dopad z hlediska poznávání nových lidí, získávání nových kamarádů, zkušeností, poznávání nového prostředí a zažívání nových situací.

Graf č. 8: Počet spolupracujících MŠ

Graf č. 9 nám ukazuje, že nejvíce respondentů 83,3 % využívá ke spolupráci veřejnou MŠ, zbylých 16,7 % respondentů spolupracuje se soukromou MŠ. Domníváme se, že takový výsledek je možná z důvodu toho, že veřejných MŠ je ve Zlínském kraji daleko více než soukromých MŠ a tak je větší možnost najít mezi veřejnými MŠ partnera pro spolupráci.

Graf č. 9: Typ spolupracující MŠ

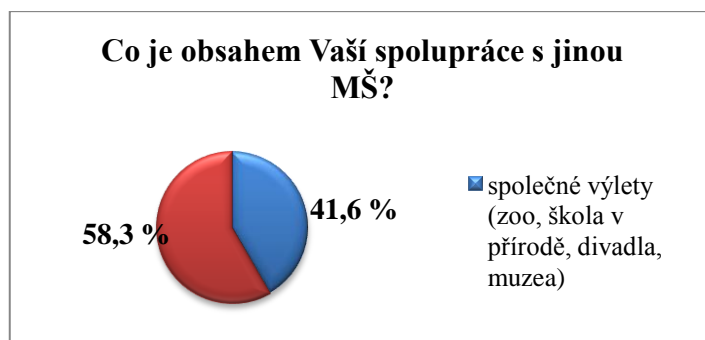
Další otevřená otázka, která byla v dotazníku, byla otázka č. 11. Pomocí této dotazníkové otázky jsme chtěli zjistit, jaká je náplň spolupráce MŠ. Odpovědi od respondentů jsme rozdělili do dvou kategorií. (viz. graf č. 10)

První kategorii „společné výlety“ jsme pojmenovali podle častých odpovědí od 41,6 % respondentů. Název „společné výlety“ zastřešuje společné návštěvy kulturních akcí, jako

jsou např. divadla, kina, muzea, dále pak výlety do přírody a pobyt na škole v přírodě, kde jsou děti z obou mateřských školek.

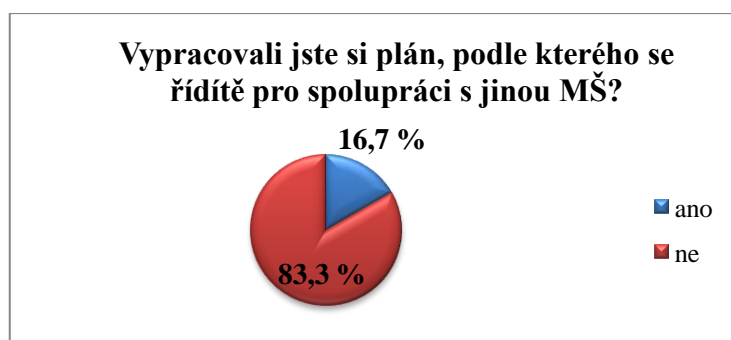
Druhá kategorie, která byla odpověďmi od 58,3 % respondentů obsáhlejší, nese název „společné zájmové kroužky“. Do této kategorie jsme zahrnuli společné výtvarné, pohybové a vzdělávací činnosti, které MŠ realizují dohromady.

Myslíme si, že MŠ zvolili takový obsah spolupráce hlavně kvůli dětem, kdy přichází do kontaktu s jinými dětmi, mají možnost poznávat nové kamarády, učit se vzájemné toleranci, ale také vzájemné spolupráci, ke které dochází při společných zájmových kroužcích. Další důvod tohoto obsahu vzájemné spolupráce vidíme ve finanční úspoře, kdy hromadně navštěvují různé akce, pořádají společné výlety. Jelikož tímto vzniká větší skupina dětí, dostávají hromadnou slevu za různé vstupy na dané atrakce.

Graf č. 10: Obsah spolupráce

V grafu č. 11 můžeme vidět, že plán si v rámci vzájemné spolupráce podle získaných výsledků vypracovalo pouze 16,7 % respondentů. Vnímáme tento fakt jako vhodný předpoklad pro fungující spolupráci z hlediska toho, že si respondenti mohli stanovit harmonogram, pravidla a režim. Podle plánu si mohli řídit spolupráci, která tak měla stanovený řád. Oproti tomu 83,3 % respondentů si plán, podle kterého by se spolupráce mohla řídit, nevypracovali, z čehož usuzujeme, že spolupráce byla volnějšího charakteru.

Graf č. 11: Plán spolupráce

Jelikož všichni respondenti uvedli, že si v MŠ nestanovili cíle vzájemné spolupráce (viz tab. 1), tedy čeho by chtěli dosáhnout, dá se předpokládat, že si od spolupráce dopředu nic neslibují. Spíše ji vnímají jako prostředek k možným výsledkům, ale nechávají volný průběh tomu, co pomocí spolupráce získají.

Tabulka 1: Cíle spolupráce

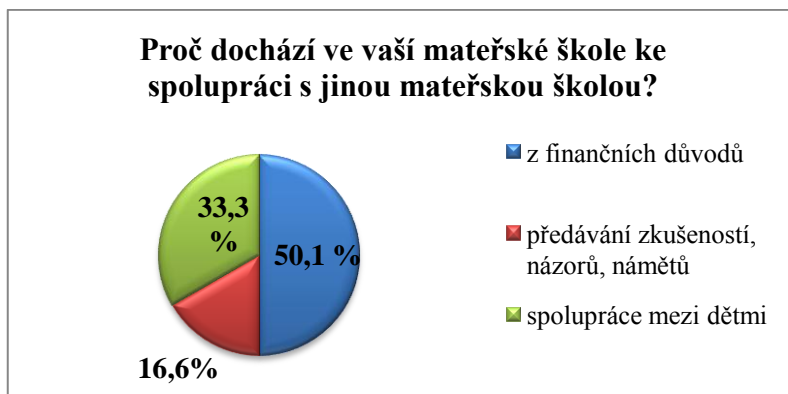
Stanovili jste si cíle, kterých chcete dosáhnout při spolupráce Vaší MŠ s jinou MŠ?		
	absolutní četnost	relativní četnost v %
Ano	0	0 %
Ne	12	100 %
celkem	12	100 %

Jelikož se jednalo o otevřený typ otázky, kterou jsme v dotazníku respondentovi nabídli, bylo nutné rozdělit odpovědi do 3 kategorií, podle stejných významů. Otázkou jsme chtěli zjistit, z jakého důvodu ke spolupráci dochází. (viz. graf č. 12)

Polovina odpovědí byla zařazena do kategorie „z finančních důvodů“. Jelikož na tuto otázku odpovědělo 50,1 % respondentů, že spolupráci realizují kvůli finanční úspoře. Jedná se o úspory za vstupné do muzeí, do kin, do divadel, do zoo, do sportovních areálů a taky za hromadnou dopravu.

Druhá kategorie s názvem „předávání si zkušeností, názorů, námětů“, byla zvolena na základě totožných odpovědí, kdy 16,6 % respondentů uvedlo, že spolupráce probíhá z důvodů, předávání si zkušeností, názorů, námětů a rad mezi učitelkami MŠ.

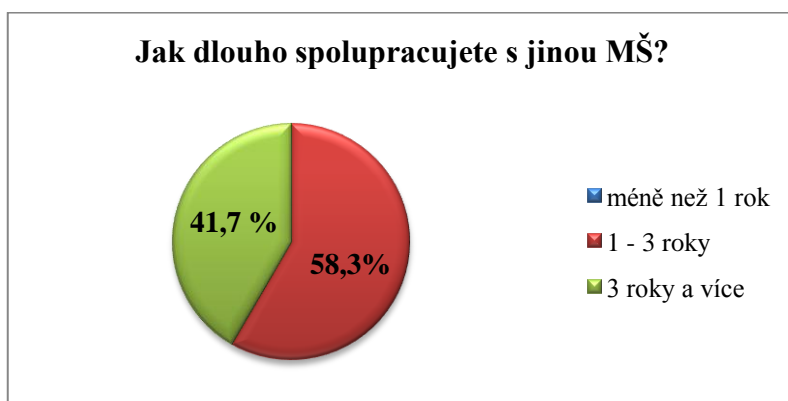
V třetí kategorii bylo 33,3 % respondentů a nazvali jsme ji „spolupráce mezi dětmi“, protože odpovědi na tuto otázku byli: „*Děti se učí spolupráci s jinými dětmi.*“, „*Cílem je, aby se děti učily vzájemné spolupráci s jinými dětmi.*“, „*Chceme, aby se děti stmelovaly. Z důvodu seskupení dětí.*“

Graf č. 12: Důvody spolupráce

V grafu č. 13 můžeme vidět, že délka trvání vzájemné spolupráce s jinou MŠ není ani u jednoho respondenta menší než 1 rok. 58,3 % respondentů uvedlo, že jejich spolupráce trvá v rozmezí od 1 – 3 let, dalších 41,7 % respondentů odpovědělo, že jejich vzájemná spolupráce s MŠ je více jak 3 roky.

Myslíme si, že je vhodnější spolupracovat s MŠ delší dobu, jelikož se jak učitelé, tak děti dobře znají, můžou mezi sebou udržovat kontakt i mimo MŠ, kdy mezi sebou můžou najít společné zájmy a rozumět si a to nejen z pohledu učitel – učitel. Na druhou stranu nevidíme negativa ani v druhém případě, kdy může docházet k seznámení se s novými lidmi, dětmi, prostředím, získávání nových zkušeností a poznávat nové situace, což se nevyklučuje ani u MŠ, které mezi sebou spolupracují dlouhodobě. I u nich může docházet k novým zkušenostem a poznávání.

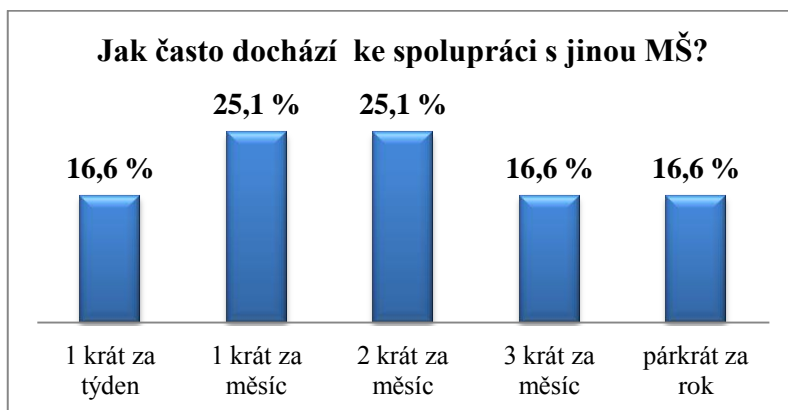

Graf č. 13: Délka spolupráce

Dotazníková otázka byla otevřeným typem, proto jsme si rozdělili odpovědi respondentů na 5 kategorií, podle toho, co do dotazníku napsali.

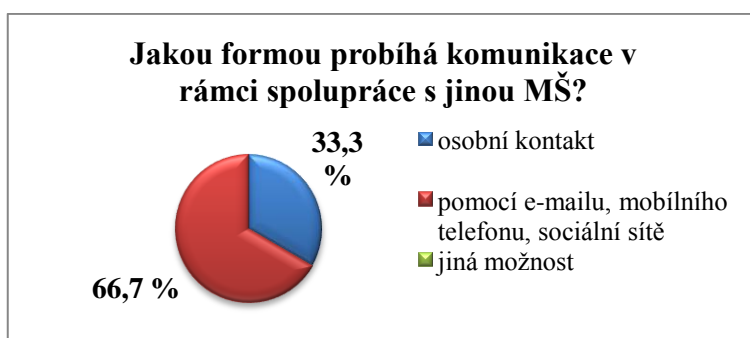
Z výsledků této otázky, které jsou k vidění v grafu č. 14, jsme měli obavy a to takové, aby vzájemná spolupráce mezi MŠ nebyla spíše jen na povrchní úrovni. Tím myslíme, že by

spolupráci realizovali nepravidelně. Získaná data naše obavy nepotvrdily, jelikož až na 16,6 % respondentů, kteří uvedli, že spolupracují jen párkrát za rok, probíhá spolupráce pravidelně. Tedy probíhá minimálně jednou za měsíc, což nám přijde jako přijatelná pravidelnost vzájemné spolupráce.

Graf č. 14: Pravidelnost spolupráce

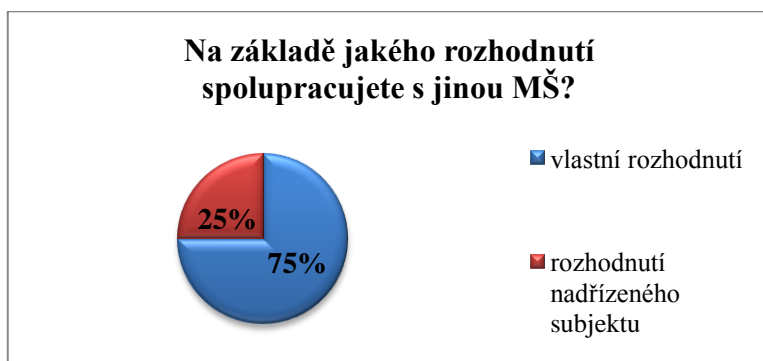
Od respondentů jsme se chtěli dozvědět, jakou formou komunikují při vzájemné spolupráci s jinou MŠ (viz. graf č. 15). Zda se na spolupráci domlouvají pomocí komunikačních prostředků 66,7 % nebo mezi sebou komunikují osobně tzv. tvář v tvář, což uvedlo 33,3 %. Podle našeho názoru je komunikace jeden z hlavních předpokladů pro fungující spolupráci a myslíme si, že je důležité a vhodné komunikovat osobní formou. Při osobním střetnutí může docházet k lepšímu porozumění, a lépe se tímto způsobem komunikace řeší daná situace.

Graf č. 15: Forma komunikace

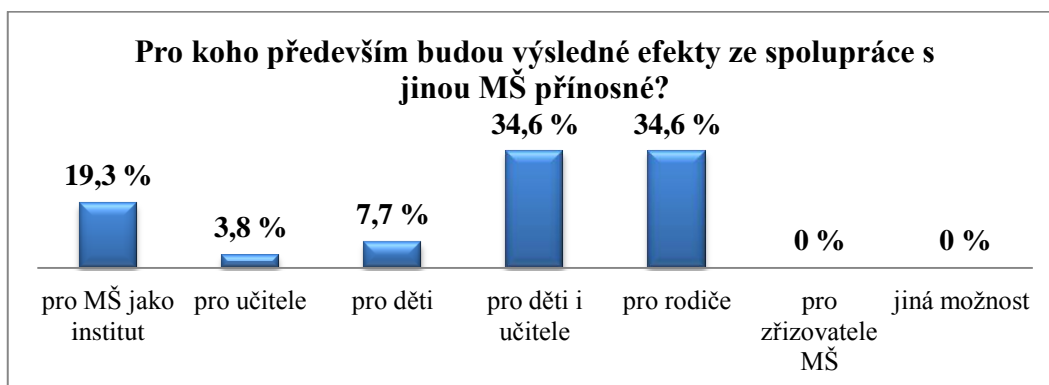
Graf č. 16 zobrazuje, že spolupráci respondenti realizují na základě svého vlastního rozhodnutí 75 %. Dovolujeme si tvrdit, že z této informace můžeme usoudit aktivní zapojování pedagogických pracovníků do procesu vzájemné spolupráce mezi MŠ. Domníváme se, že jestliže cítí potřebu spolupráci realizovat, činí tak kvůli sobě, dětem nebo kvůli rodičům a tím jim zajistí větší možnosti využití, ať už v zájmových činnostech

nebo výletech. Také můžou spatřovat pozitiva spolupráce v zlepšení určitých schopností a dovedností, které se můžou rozvíjet u dětí, nebo také u učitelů.

Graf č. 16: Rozhodnutí spolupracovat

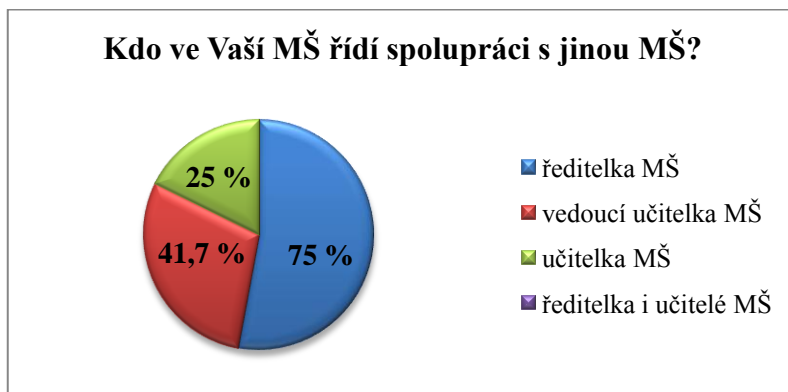
Pomocí získaných dat jsme zjistili, komu jsou především možné výsledky, které spolupráce přinese určeny (viz. graf č. 17). Přínos ze spolupráce je určen pro děti a učitelé 34,6 % stejné procentuální zastoupení měla odpověď „pro rodiče“. Z toho usuzujeme, že zrealizování a následná spolupráce má obohatit tři hlavní aktéry, kteří se pohybují ve školním prostředí. Dále jsou výsledky ze spolupráce určeny předškolní instituci jako celku 19,3 %. Možnost odpovědi pouze „pro děti“ označilo 7,7 % respondentů a pouze „pro učitele“ 3,8 % respondentů. Respondent u této otázky mohl zaznačit více jak jednu odpověď.

Graf č. 17: Výsledky spolupráce

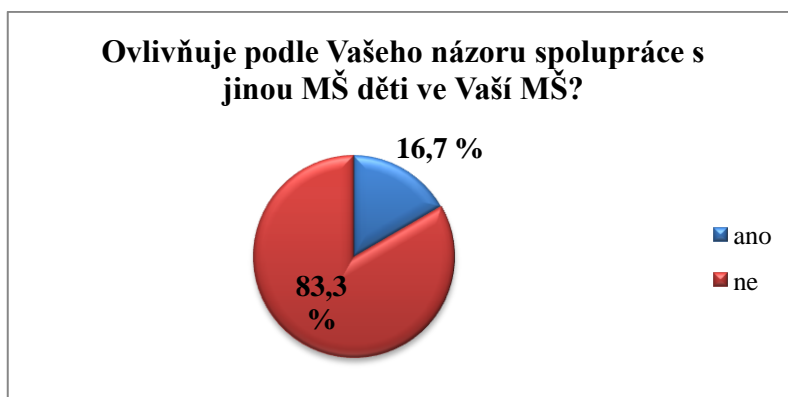
Dotazovali jsme se respondentů, kdo je u nich v MŠ řídicí článek spolupráce, tedy vedoucí celého procesu (viz. graf č. 18). Zjistili jsme, že nejčastěji spolupráci mezi MŠ řídí ředitelka MŠ 75%, právě ona má na starost fungující spolupráci a zodpovídá za své kolegy při tomto procesu. U 41,7 % respondentů obstarává chod a je vedoucí spolupráce v MŠ vedoucí učitelka MŠ, tedy má z hlediska spolupráce stejné povinnosti jako ředitelka MŠ. Výzkum ukázal, že řízení spolupráce má na starost v MŠ i řadová učitelka MŠ 25%.

Myslíme si, že je velmi důležité, aby měl člověk, který řídí spolupráci potřebné schopnosti k vedení týmové práce, aby dokázal své kolegy vhodně motivovat a vést spolupráci správným směrem.

Graf č. 18: Řízení spolupráce

Zajímalo nás, jestli nějakým způsobem spolupráce ovlivňuje děti (graf č. 19) a pracovníky v MŠ (graf č. 20). Většina respondentů nepocítuje, že by nějakým způsobem spolupráce ovlivňovala děti 83,3 % ani pracovníky 75% MŠ. Ti, kteří uvedli, že spolupráce má na děti nějaký dopad 16,7 %, uvedli přesně, jak se tento důsledek spolupráce projevuje: „*Děti se seznamují s jinými dětmi a zdokonalují se v sociální oblasti.*“, „*Děti se učí více spolupracovat s jinými dětmi.*“ Stejně tak respondenti, kteří vnímají, že je spolupráce ovlivňovala 25 %, odpověděli, že je více zaměstnává a vidí na sobě zlepšení při tvorbě plánu.

Graf č. 19: Vliv spolupráce na děti

Graf č. 20: Vliv spolupráce na pedagoga

Získané odpovědi od respondentů jsme rozdělili do 4 kategorií. Jelikož se jednalo o otevřenou otázku, kde respondenti vyjadřovali svůj názor ve větách, bylo potřeba rozdělit je podle určitých významů. Znázorněno v grafu č. 21.

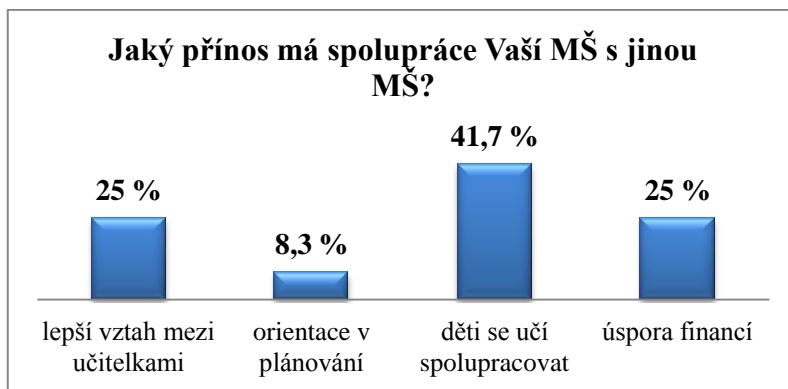
První kategorie s názvem „lepší vztah mezi učitelkami“ obsahovala odpovědi např. budování mezilidských vztahů, učitelky si předávají rady a zkušenosti, umí mezi sebou lépe komunikovat. Tuto kategorii zastupuje 25 % respondentů.

Druhá kategorie je zastoupena 8,3 % respondentů, ti uvedli, že se učitelky lépe orientují v plánování a z tohoto důvodu jsme pojmenovali tuto kategorii jako „orientace v plánování“.

Kategorie třetí s názvem „děti se učí spolupráci“ zastupuje 41,7 % respondentů, kteří napsali, že přínos je viděn hlavně u dětí a to konkrétně v tom, že se děti zdokonalují v kooperaci s jinými a rozvíjejí se v prosociálním chování.

Čtvrtou kategorii jsme pojmenovali „úspora financí“ z důvodů odpovědí od 25 % respondentů, kteří uvedli, že hlavním přínosem vzájemné spolupráce s jinou MŠ je ušetření financí, ke kterému dochází díky většímu počtu dětí, tedy dostávají skupinovou slevu.

Myslíme si, že všechny čtyři kategorie jsou vhodným přínosem, jelikož propojení těchto výsledků se dotýká jak dětí, tak učitelek v MŠ, což můžeme vnímat jako možný ukazatel, že spolupracovat s jinou MŠ má pozitivní dopad.

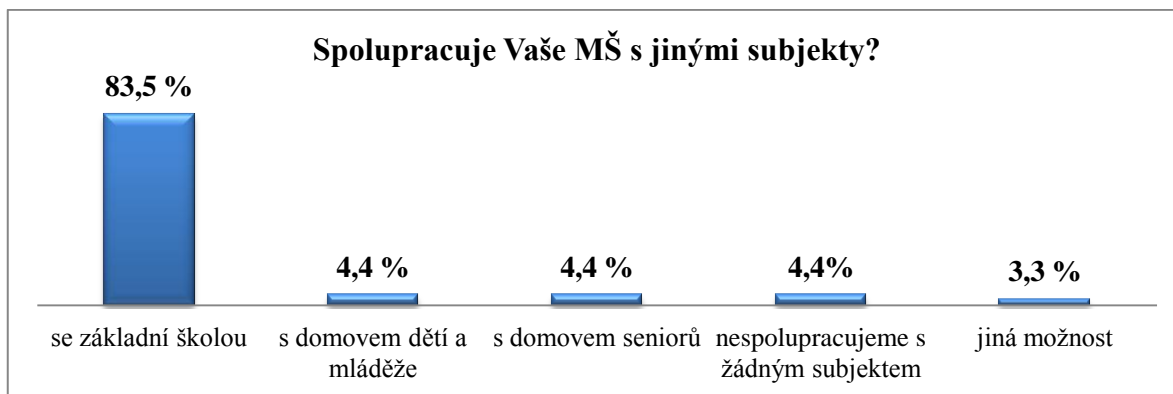

Graf č. 21: Přínos spolupráce

Na 24. dotazníkovou otázku už odpovídali všichni respondenti, kteří se průzkumu zúčastnili, tedy pracovali jsme s daty od 98 respondentů, což počítáme jako 100 %. Na otázku mohli respondenti odpovídat více odpověďmi, které byly předem dané, nebo měli možnost doplnit svou vlastní odpověď.

Zajímali jsme se s jakými jinými subjekty kromě MŠ, spolupracují (viz. graf č. 22). Zjistili jsme, že nejvíce MŠ spolupracuje se základní školou 83,5 %, další respondenti se stejným procentuálním zastoupením ve třech typech odpovědí, zvolili spolupráci s domovem dětí a mládeže 4,4 %, s domovem seniorů 4,4 % a stejně tak 4,4 % respondentů sdělilo, že nespupracují s žádným subjektem. 3,3 % respondentů nenašlo v námi předložených odpovědích potřebnou odpověď, a tak doplnili svoji vlastní. Spolupracují se sportovním střediskem a s obecním úřadem, kde probíhá vítání občánků, kterého se zúčastňují, jak děti, ředitelky a učitelky z MŠ, tak rodiče a zaměstnanci obecního úřadu.

Podle nás je spolupráce se základní školou nezbytně nutná pro dítě předškolního věku, protože by mělo poznat prostředí základní školy ještě dříve, než do ní nastoupí, a bude ji pravidelně navštěvovat. Z tohoto důvodu jsme nepochopili, jak můžou být některé MŠ bez této spolupráce a být samostatnou jednotkou. Tento postoj se nám zdá nesprávný. Spolupráce podle výzkumu probíhá také s domovem dětí a mládeže a s domovem seniorů. Podle nás jsou tyto subjekty vhodně zvoleny, jelikož např. děti z MŠ poznávají nové kamarády a nové prostředí, při různých tvořivých a pohybových aktivitách v prostorách DDM, nebo v prostorách MŠ, kde se děti při společných programech scházejí.

Graf č. 22: Spolupráce s jinými subjekty

Všechny čtyři následující tabulky, které jsou připojeny k 25. dotazníkové otázce, znázorňují spolupráci s jinými subjekty než je MŠ a v každé tabulce je uvedena náplň, respektive obsah spolupráce s daným subjektem. Tabulky jsou rozděleny na základě odpovědí v předešlé 24. otázce. Rozdělili jsme je podle toho, jakou odpověď respondenti napsali. Tato otázka byla otevřená, tudíž jsme museli odpovědi kategorizovat dle určitých významů, z kterých právě následující 4 tabulky vznikly.

Jako první jsme uvedli tab. 2, s názvem „spolupráce se základní školou“. V této tabulce jsme chtěli zviditelnit, v čem mateřská škola a základní škola spolupracuje. Nejvíce spolupráce probíhá z důvodů seznamování dětí předškolního věku s prostory základní školy, jelikož je to jejich budoucí prostředí, ve kterém se budou pravidelně pohybovat. Tuto informaci uvedlo v otevřené otázce 37,6 % respondentů.

Do „společných zájmových kroužků“ spadají různé pohybové, vzdělávací a výtvarné činnosti, např. jarmark, dílničky, plavání, pohybové soutěže. V této kategorii je 17,2 % respondentů.

Další kategorie zahrnuje 15,2 % respondentů, u kterých spolupráce probíhá v rámci společných výletů do přírody, na kulturní akce a realizují i společnou školu v přírodě.

U 13,9 % respondentů spolupráce probíhá v rámci pedagogických schůzí, kde se jedná o předškolních dětech, které budou nastupovat na danou základní školu.

Do kategorie „vzájemné návštěvy“ bylo zařazeno 8,3 % respondentů. Ti uváděli, že se vzájemně se základní školou navštěvují. Děti si v rámci spolupráce povídají a předčítají z knih.

Kategorii „nevím“ zastupovalo 7,5 % respondentů. Ti většinou odpovídali, že v mateřské škole pracují chvíli a o spolupracujících partnerech jejich mateřské školy se ještě nezajímali.

Tabulka 2: Spolupráce se základní školou

Kategorie	Se základní školou	
	Absolutní četnost	Relativní četnost v %
Seznamování předškoláků s prostory základní školy	35	37,6 %
Společné zájmové kroužky	16	17,2 %
Společné výlety	14	15,2 %
Pedagogická porady	13	13,9 %
Vzájemné návštěvy	8	8,6 %
Nevím	7	7,5 %
Celkem	93	100 %

V tab. 3 můžeme vidět, jakou náplň má spolupráce mateřské školy s domovem dětí a mládeže. 60 % respondentů uvedlo, že se děti pravidelně potkávají ve výtvarných a tanečních kroužcích, které probíhají v prostorách buď mateřských škol, nebo v domovech dětí a mládeže.

20 % respondentů nám sdělilo, že jsou v prostorách mateřské školy pro děti z obou subjektů připraveny pravidelné, společné pohybové soutěže, díky kterým se učí spolupráci a vzájemné toleranci.

20 % respondentů nám odpovědělo, že se jak děti, tak učitelky a vychovatelky vzájemně navštěvují.

Tabulka 3: Spolupráce s DDM

Kategorie	S domovem dětí a mládeže	
	Absolutní četnost	Relativní četnost v %
Společné zájmové kroužky	3	60 %
Pohybové soutěže	1	20 %
Vzájemné návštěvy	1	20 %
Celkem	5	100 %

40 % respondentů odpovědělo, že děti navštěvují seniory, kteří jim předčítají z knížek zhruba 2 krát za rok.

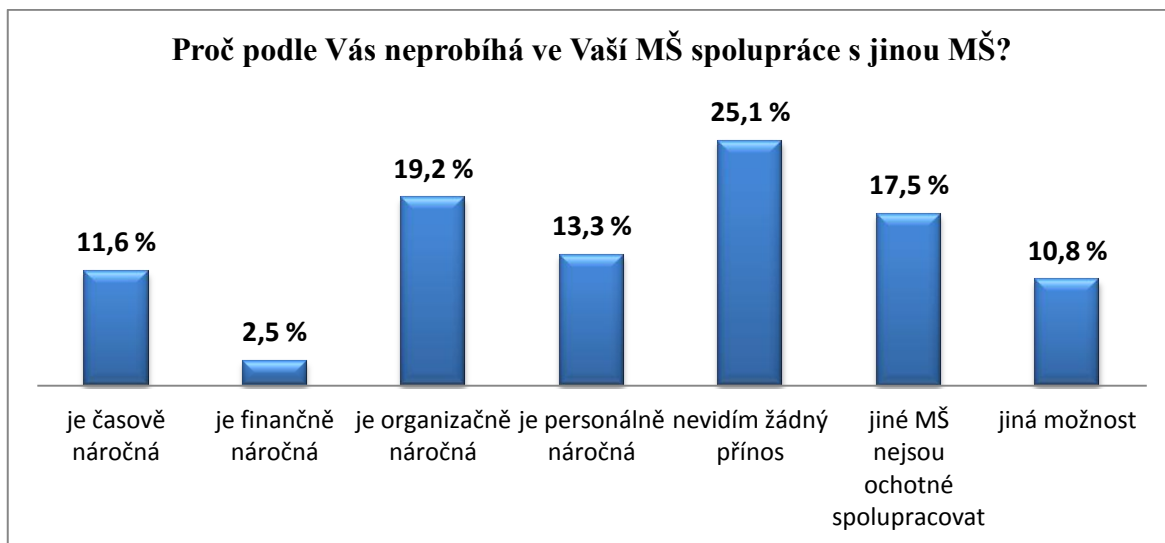
60 % respondentů spolupracuje s domovem seniorů v rámci besídek a divadelních představení, které děti z mateřské školy předvádějí seniorům v domově.

Tabulka 4: Spolupráce s DS

Kategorie	S domovem seniorů	
	Absolutní četnost	Relativní četnost v %
Předčítání knih	2	40 %
Besídky	3	60 %
Celkem	5	100 %

Častým důvodem, proč MŠ nespolupracující s jinou MŠ (viz. graf č. 23), bylo podle odpovědí kvůli tomu, že respondenti ve spolupráci nevidí žádný přínos 25,1 %. Že je spolupráce náročná z hlediska organizace uvedlo 19,2 % respondentů. Někteří respondenti odpovídali, že by spolupracovat chtěli, ale nenachází vhodnou MŠ, která by spolupráci přivítala 17,5 %. MŠ spolupráci odmítá z důvodu personální náročnosti 13,3 %, časové 11,6 % a finanční 2,5 %. 10, 8 % respondentů zvolilo položku „jiná možnost“, jelikož ani jedna z nabídnutých odpovědí není důvodem, proč právě jejich MŠ nespolupracuje. Sdělili nám jiné důvody, proč nespolupracují, např. spolupráci nepodporují kolegyně, spolupráce je v plánu na příští rok, byla dočasně přerušena a někteří respondenti netuší, proč u nich v MŠ spolupráce neprobíhá.

Domníváme se, že zastávat názor typu spolupráce nic nepřinese, není správný. Nevíme, z jakých důvodů mají respondenti takový názor, ale jestliže spolupráci s jinou MŠ ještě nerealizovali, není na místě, aby zastávali takový postoj. Nejprve by spolupráci s jinou MŠ měli vyzkoušet a až poté hodnotit. Podle výsledků můžeme říci, že spolupráce mezi MŠ může škole, učitelkám i dětem pomoci v jejich rozvoji.

Graf č. 23: Důvody nespolupráce

Poslední 27. doplňkovou položku v dotazníku, nevyužil žádný respondent. Položka byla pouze doplňující, tudíž nebyla povinná. Myslíme si, že ji respondenti nevyužili, protože se u otázky, jaký mají názor na vzájemnou spolupráci MŠ, dostatečně vyjádřili k tomuto tématu, ale i přesto jsme respondentovi umožnili tuto položku.

4.2 Shrnutí výsledků výzkumu

Z reakcí respondentů, jsme si mohli odpovědět na výzkumné otázky, které jsme si stanovili před začátkem výzkumu. U VO č. 1, 2, 3 jsme pracovali s odpověďmi od respondentů, kteří spolupracují s mateřskými školami, tedy pouze 12,2 % respondentů. U VO č. 4 pracujeme s odpověďmi od respondentů, kteří nespupracují s mateřskými školami tedy 87,8 % respondentů. Na VO č. 5 jsme použili odpovědi od všech respondentů, kteří se výzkumu zúčastnili.

VO č. 1: Proč dochází ke vzájemné spolupráci mezi mateřskými školami ve Zlínském kraji?

Důvodů, proč začali mateřské školy mezi sebou spolupracovat, je několik. Dozvěděli jsme se, že nejvíce respondentů spolupracuje s mateřskou školou, kvůli ušetření financí, které vynaloží za různé akce. Uvedli, že často jezdí do divadel, do kin, do plavání a když je dětí více, dostanou hromadnou slevu, stejně tak i v hromadné dopravě. Dalším důvodem, proč spolupráce probíhá je, že se učitelky mateřských škol více učí v týmovém duchu, kdy je potřeba, aby se orientovali v plánování a byli kolegiální. Pomocí spolupráci dochází

v některých mateřských školách k inovacím a zlepšování práce díky tomu, že si učitelky předávají zkušenosti, nápady, řeší problémy a snaží se vzájemně podpořit. Jako další odůvodnění vzájemné spolupráce, je rozvoj dítěte. Děti se při společných chvílích, kdy jsou spolu s dětmi z jiné mateřské školy, učí toleranci, pomoci a celkově si rozvíjí prosociální cítění, které je nezbytně nutné pro další vývoj dítěte. Někteří respondenti napsali, že je cílem procesu spolupráce hlavně to, aby se děti naučili vzájemně spolupracovat, komunikovat a aby se stmelovaly při různých, jak pohybových, výtvarných, tak vzdělávacích akcích. Prostřednictvím spolupráce, si děti našli nové kamarády a také učitelky navazují nové kontakty. Dalším důvodem, proč spolupráce mezi mateřskými školami probíhá, je že, výsledky, které ze spolupráce vzniknou, jsou přínosné jak pro učitelky, děti tak i pro rodiče. Většina respondentů spolupracuje z vlastního rozhodnutí, jen 3 respondenti spolupracují s jinou mateřskou školou, protože jim to bylo nařízené nějakým vyšším subjektem.

VO č. 2: Jakým způsobem probíhá spolupráce mateřských škol ve Zlínském kraji?

Většinou spolupráci mezi mateřskými školami řídí ředitelka dané mateřské školy i ty se zúčastnily našeho výzkumu, ale jako další nejčastější osoba, která vede spolupráci je vedoucí učitelka, tudíž na těchto osobách je, jakým směrem se tento proces povede. Respondenti zmiňovali, že pokud spolupráci nevede někdo, kdo má předpoklady pro plánování a řízení personálu nemůže dojít k dobrým výsledkům, ba naopak stávají se nejrůznější scénáře, kdy se učitelky natolik nepohodnou, že hledají novou pracovní pozici v jiné škole. Tudíž spolupráci musí řídit, takový člověk, aby byl schopen dojít ke kladným výsledkům i přes různé překážky. Mateřské školy většinou spolupracují s jednou mateřskou školou a komunikace mezi nimi probíhá prostřednictvím komunikačních prostředků. Spolupráce podle většiny respondentů, nemá předem dané cíle, a nikdo z nich si nesestavil plán, podle kterého se spolupráce odehrává. Dalo by se říct, že je nepromyšlená, ale přece jen porady ohledně tohoto procesu probíhají. Avšak spíše jen povrchově. Veřejné mateřské školy spolupracují pouze s veřejnou mateřskou školou, zatímco soukromé využívají ke spolupráci, jak veřejné, tak soukromé mateřské školy. Vzájemná spolupráce probíhá více, jak rok, tedy děti i učitelky potkávají známé tváře, s kterými se vídají průměrně 3 krát za měsíc a společně tráví čas buďto v tvořivých dílnách, při pohybových soutěžích, při výletech do přírody, ale také podnikají společnou školu v přírodě a vzdělávací projekty.

VO č. 3: Jak se ředitelé a učitelé zapojují do spolupráce mezi mateřskými školami ve Zlínském kraji?

Prostřednictvím dotazníku jsme získali informace o tom, že kolegyně daného respondenta jsou silně proti spolupráci nebo se do ní nechtějí pouštět z nejasných důvodů. Jak nám výzkum ukázal, zapojení pedagogů do spolupráce s mateřskou školou je minimální, co se týče celkového počtu zúčastněných respondentů. Stačí se podívat na počet 86 respondentů z 98, kteří nespolupracují. Ti, co vzájemnou spolupráci realizují, si z 83,3 % nevypracovali žádný plán, kterého by se při realizaci drželi a ani si nestanovili jasné cíle, k čemu má spolupráce sloužit. Dobrým výsledkem podle nás je, že spolupracují dlouhodobě a pravidelně, tím se dá říct, že jsou pravděpodobně sešraní. Komunikují mezi sebou zejména přes mobilní telefony, e-maily nebo sociální sítě. Dobrým poznatkem, je také informace, že nápad spolupráce zrealizovali z vlastního rozhodnutí, čili nepotřebovali, aby jim to někdo nařídil.

VO č. 4: Z jakého důvodu mezi mateřskými školami ve Zlínském kraji nedochází ke spolupráci?

Výsledek výzkumu, nás celkem zarazil, jelikož 86 respondentů z 98 s žádnou mateřskou školou nespolupracuje. Důvody proč ke spolupráci nedochází, vyplynuly pomocí dotazníku na povrch. Nejčastějším důvodem, proč mateřské školy nespolupracují, je že respondenti nevidí žádný přínos ve spolupráci s mateřskou školou. Spolupráce u některých respondentů probíhala v minulosti, ale jelikož se buď nedohodli s učitelkami v partnerské mateřské škole, nebo jim nic nepřinesla, tak spolupráci ukončili. Nechtějí ji navázat ani s jinou mateřskou školou. Pro některé, je to ztráta času, pro jiné finančně náročné. Ukázalo se, že často je spolupráce podle nich organizačně náročná, protože ne každý má předpoklady pro organizování a plánování, také ředitelky byly často v odpovědích zmiňované jako negativní článek, který neumí týmově pracovat a to se pak odráží na celém chodu mateřské školy. Dalším opakovaným důvodem nespolupráce byla náročnost z pohledu personálního. Jelikož v mateřských školách z velké většiny pracují ženy, je pravidlem, že v ženském kolektivu dochází často k neshodám, které se odrážejí právě i na řízení spolupráce, která díky těmto problémům nefunguje a podle respondentů se ukončí. Některé mateřské školy jsou samostatnou jednotkou a nechtějí to měnit, nespolupracují ani se základní školou, ani s dalšími subjekty. Některé mateřské školy by spolupráci přivítali, ale jelikož nemůžou najít vhodnou partnerskou mateřskou školu, spolupráce u nich neprobíhá.

VO č. 5: S jakými jinými subjekty mateřské školy ve Zlínském kraji spolupracují?

Předškolní děti by se měli seznamovat a poznávat prostředí základní školy ještě před tím, než na ni nastoupí a tomu se taky podle výzkumu děje. Velké procento mateřských škol spolupracuje se základní školou, kdy na ni děti předškolního věku dochází zhruba dvakrát ročně, aby se seznámili s prostory a s chodem školy, kterou budou následujících devět let pravidelně navštěvovat. Se základní školou probíhají v rámci spolupráce pedagogické porady, kde se řeší zápis budoucích prvňáčků a zda jsou děti vhodně připravené na nástup do základní školy. Mateřské školy spolupracují s domovem dětí a mládeže, kdy se děti společně setkávají v tvůrčích dílnách, při sportovních dnech, které se odehrávají na půdě mateřské školy. Domov seniorů je dalším spolupracujícím partnerem, kam děti z mateřských škol dochází. Se seniory se setkávají v rámci realizace besídek, které děti předvádí v domově a odehrává se zde i předčítání z knih, které je věnováno dětem. Malé procento respondentů uvedlo, že nespolečně spolupracují s žádným subjektem, z čehož jsme celkem udivení, jelikož spolupráce se základní školou je velice důležitá a pro děti přínosná. Dále probíhají spolupráce s obecním úřadem, kde se pořádá vítání občánků a se sportovním střediskem.

4.3 Doporučení pro praxi

V této práci jsme zjistili, že spolupráce mezi mateřskými školami je minimální, někdy z důvodu negativního pohledu na tento jev, ale někdy chybí partnerská mateřská škola, k tomu, aby vzájemná spolupráce mohla probíhat. Aby došlo k většímu počtu spolupracujících mateřských škol, mělo by docházet k větší pozornosti, k větší důrazu ať už ze strany obce, kraje, tak ze strany MŠMT. Dalším východiskem, které podle nás vede ke zlepšení situace v mateřských školách, je větší otevřenost těchto institucí. Ne každá mateřská škola je nakloněna spolupráci a k této pasivitě často dochází kvůli malému zájmu o tuto problematiku ze strany učitelek, kdy nevidí žádné pozitivum, který by jim spolupráce nabídla. Přitom může být spolupráce tolik přínosná dětem, učitelům, rodičům i samostatné mateřské škole. Vždyť pomocí spolupráce s jinou mateřskou školou rozvíjí jedinec prosociální chování, komunikační dovednost, orientaci v budování a plánování, učí se pracovat v týmu a také pro mateřskou školu může být spolupráce velkým plusem, jelikož díky propojení těchto subjektů dochází k inovacím. Učitelky si mezi sebou předávají zkušenosti a děti si mezi sebou hledají nové kamarády. Tyto plusy ovšem

nastanou, jen pokud je spolupráce dobře vedená, proto bychom chtěli navrhnout, aby se pro učitelky a ředitelky mateřských škol připravovali různé přednášky a konference na téma vzájemná spolupráce mateřských škol, kde by komplexně viděli pozitivní a negativní stránky spolupráce, ale také nespolupráce. Jelikož si myslíme, že nespolupracující mateřské školy přicházejí o spoustu možností, měla by se tato problematika napravit.

ZÁVĚR

Tématem bakalářské práce byla spolupráce mateřských škol ve Zlínském kraji. V teoretické části, která je rozdělena na dvě kapitoly, jsme se zabývali charakteristikou mateřské školy, jejím postavením ve školském systému, samotnou spoluprací mateřských škol a týmem, který takovou spoluprací řídí.

Důvodem seznámení a zkoumání této tematiky a následné sepsání, této bakalářské práce, byl náš osobní zájem, zjistit, na jaké úrovni je spolupráce mateřských škol ve Zlínském kraji. Z výsledků, které nám zprostředkoval námi zkonstruovaný výzkumný nástroj v podobě dotazníku, můžeme tvrdit, že pojem spolupráce mateřských škol není ředitelkám a učitelkám mateřských škol Zlínského kraje cizí. Právě jim byl dotazník určen. Nicméně hlavním cílem bylo zjistit úroveň této spolupráce, k čemuž nám pomohly získaná data tohoto výzkumu. Výzkum nám odhalil překvapivé zjištění, kdy mateřské školy Zlínského kraje vzájemnou spoluprací realizují minimálně. Zjistili jsme, že ředitelky a učitelky mateřských škol ve Zlínském kraji, nevidí ve spolupraci s jinou mateřskou školou žádný přínos, je pro ně organizačně náročná a doposud nenašli partnerskou školu. To jsou hlavní důvody, proč spolupráce v jejich mateřských školách neprobíhá.

Zjištěný fakt, že vzájemnou spoluprací mateřské školy Zlínského kraje realizují minimálně, nás přiměl k návrhu, které by podle nás tuto nežádoucí situaci mohl zlepšit. V doporučení pro praxi navrhuje, aby se zřizovatelé všech typů mateřských škol, snažili spolupraci více podporovat a zajišťovat možnosti, které by vedli ke zlepšení podmínek v rámci vzájemné spolupráce. Pokud by to bylo v našich kompetencích, chtěli bychom apelovat na ředitelky a učitelky mateřských škol nejen ze Zlínského kraje, aby se o problematiku spojenou se spoluprací více zajímaly, diskutovaly o ní a snažily se do ní zapojovat. Návrhy doporučujeme z důvodů získaných dat, které nám ukázali, že spolupráce mezi mateřskými školami ve Zlínském kraji, je přínosná dětem i pedagogickému personálu. Je prospěšná v oblasti personální a finanční. Celkově se u subjektů, kteří se nejvíce pohybují v prostředí předškolního zařízení rozvíjí schopnosti významné pro jejich další budoucí vývoj. Proto je škoda, této spolupráce nevyužít.

Chtěli jsme také doporučit autorům, kteří se zaměřují na předškolní vzdělávání, aby se zabývali i touto problematikou, jelikož jsme v průběhu psaní bakalářské práce zjišťovali, že k tématu spolupráce mezi mateřskými školami, není mnoho dostupné publikace.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

ARMSTRONG, Michael, 2002. *Řízení lidských zdrojů*. Praha: Grada. Expert (Grada). ISBN 80-247-0469-2.

BARTOŇOVÁ, Miroslava, 2005. *Současné trendy v edukaci dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v České republice*. Brno: MSD. Expert (Grada). ISBN 80-866-3337-3.

BEČVÁŘOVÁ, Zuzana, 2010. *Kvalita, strategie a efektivita v řízení mateřské školy*. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-221-8.

BEČVÁŘOVÁ, Zuzana, 2003. *Současná mateřská škola a její řízení*. Praha: Portál. ISBN 80-717-8537-7.

GAVORA, Peter, 2010. *Úvod do pedagogického výzkumu*. 2., rozš. české vyd. Překlad Vladimír Jůva, Vendula Hlavatá. Brno: Paido. ISBN 978-80-7315-185-0.

HIRSH-PASEK, Kathy, 2009. *A mandate for playful learning in preschool: Presenting the evidence*. New York: Oxford University Press. ISBN 019-53-8271-4.

LHOTKOVÁ, Irena, Václav TROJAN a Jindřich KITZBERGER, 2012. *Kompetence řídicích pracovníků ve školství*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. Řízení školy (Wolters Kluwer). ISBN 978-80-7357-899-2.

OPRAVILOVÁ, Eva a Vladimíra GEBHARTOVÁ, 2003. *Rok v mateřské škole: učebnice pro pedagogické obory středních, vyšších a vysokých škol*. Praha: Portál. Kurikulum předškolní výchovy. ISBN 80-7178-847-3.

PANKAJAM, G., 2005. *Pre-primary education: philosophy and practice*. New Delhi: Concept Pub. Co. ISBN 81-806-9233-7.

PEMOVÁ, Terezie a Radek PTÁČEK, 2013. *Soukromá a firemní školka od A do Z: jak založit a provozovat soukromé nebo firemní zařízení předškolní výchovy*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4699-9.

PETRUSEK et al., 1996. *Velký sociologický slovník*. Praha: Karolinum. ISBN 80-718-4310-5.

PLAMÍNEK, Jiří, 2008. *Vedení lidí, týmů a firem: praktický atlas managementu*. 3., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada. Manažer. ISBN 978-80-247-2448-5.

POL, Milan, 2007. *Škola v proměnách*. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 978-80-210-4499-9.

POL, Milan a Bohumíra LAZAROVÁ, 1999. *Spolupráce učitelů - podmínka rozvoje školy: řízení spolupráce, konkrétní formy a nástroje*. Praha: Agentura Strom. Škola 21. ISBN 80-861-0607-1.

PRŮCHA, Jan, Jiří MAREŠ a Eliška WALTEROVÁ, 2003. *Pedagogický slovník*. 4. aktualiz. vyd. Praha: Portál. ISBN 80-717-8772-8.

PRŮCHA, Jan, Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ, 2008. *Pedagogický slovník*. 4., aktualiz. vyd. [i.e. Vyd. 5.]. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-416-8.

PRŮCHA, Jan a Soňa KOŤÁTKOVÁ, 2013. *Předškolní pedagogika: učebnice pro střední a vyšší odborné školy*. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0495-4.

SMOLÍKOVÁ, Kateřina, 2004. *Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání*. Praha: Výzkumný ústav pedagogický. ISBN 80-87000-005.

SOLFRONK, Jan, 2002. *Kapitoly ze školského managementu*. Liberec: Technická univerzita v Liberci. Studijní texty pro distanční studium. ISBN 80-708-3655-5.

SVĚTLÍK, Jaroslav, 1996. *Marketing školy*. Zlín: EKKA. ISBN 80-902-2008-8.

SVĚTLÍK, Jaroslav, 2009. *Marketingové řízení školy*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. Řízení školy (Wolters Kluwer). ISBN 978-80-7357-494-9.

SVOBODOVÁ, Eva, 2010. *Vzdělávání v mateřské škole: školní a třídní vzdělávací program*. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-774-9.

ŠIKULOVÁ, Renata, Ivana BRTNOVÁ ČEPIČKOVÁ a Iva WEDLICOVÁ, 2005. *Kapitoly z předškolní pedagogiky*. Ústí nad Labem: Univerzita J. E. Purkyně. ISBN 80-704-4685-4.

SUCHÁNKOVÁ, Eliška, 2011. *Předškolní vzdělávání a jeho význam pro rozvoj jazyka a řeči*. Praha: Hnutí R. ISBN 978-80-86798-14-1.

RÝDL, Karel a Eva ŠMELOVÁ, 2012. *Vývoj institucí pro předškolní výchovu (1869-2011)*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN 978-80-244-3033-1.

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). Dostupné také z: <http://www.msmt.cz/dokumenty/novy-skolsky-zakon>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

Č.	Číslo
DDM	Domov dětí a mládeže
DS	Domov seniorů
MŠ	Mateřská škol
MŠMT	Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy
Např.	Například
RVP PV	Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání
Sb.	Sbírka zákonů
Tab.	Tabulka
Tj.	To je
TVP PV	Třídní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání
Tzn.	To znamená
%	Procenta
VO	Výzkumná otázka

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1: Věk respondentů	25
Graf č. 2: Pracovní pozice.....	26
Graf č. 3: Délka praxe.....	26
Graf č. 4: Umístění MŠ.....	27
Graf č. 5: Typ MŠ	27
Graf č. 6: Názor na vzájemnou spolupráci	29
Graf č. 7: Spolupráce MŠ s jinou MŠ.....	29
Graf č. 8: Počet spolupracujících MŠ	30
Graf č. 9: Typ spolupracující MŠ	30
Graf č. 10: Obsah spolupráce.....	31
Graf č. 11: Plán spolupráce.....	31
Graf č. 12: Důvody spolupráce	33
Graf č. 13: Délka spolupráce	33
Graf č. 14: Pravidelnost spolupráce	34
Graf č. 15: Forma komunikace	34
Graf č. 16: Rozhodnutí spolupracovat	35
Graf č. 17: Výsledky spolupráce.....	35
Graf č. 18: Řízení spolupráce	36
Graf č. 19: Vliv spolupráce na děti	36
Graf č. 20: Vliv spolupráce na pedagoga.....	37
Graf č. 21: Přínos spolupráce.....	38
Graf č. 22: Spolupráce s jinými subjekty.....	39
Graf č. 23: Důvody nespolupráce	42

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Cíle spolupráce	32
Tabulka 2: Spolupráce se základní školou	40
Tabulka 3: Spolupráce s DDM	40
Tabulka 4: Spolupráce s DS	41

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA P 1 - Dotazník

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK

Vážená paní učitelko, vážený pane učiteli,

jmenuji se Alena Kalmusová a jsem studentkou 3. ročníku bakalářského oboru Učitelství pro mateřské školy na fakultě humanitních studií Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně.

Ráda bych vás požádala o vyplnění tohoto dotazníku, který se týká mé bakalářské práce s názvem Spolupráce mateřských škol ve Zlínském kraji.

Prosím vás o přečtení jednotlivých otázek a pravdivé odpovědi. Dotazník je zcela anonymní a bude sloužit pouze pro vypracování mé bakalářské práce.

Předpokládaný čas k vyplnění dotazníku je 10 minut.

Předem Vám děkuji za Váš čas při vyplňování dotazníku.

1. **Jste?** (*Zakroužkujte vámi vybranou odpověď.*)
 - a. žena
 - b. muž
2. **Kolik je Vám let?**
.....
3. **Jaká je Vaše pozice v mateřské škole?** (*Zakroužkujte vámi vybranou odpověď.*)
 - a. učitel/ka mateřské školy
 - b. vedoucí učitel/ka mateřské školy
 - c. asistent/ka učitelky v mateřské škole
 - d. učitel/ka a zároveň ředitel/ka mateřské školy
 - e. ředitel/ka mateřské školy
4. **Jaká je délka Vaší praxe v nynější mateřské škole?** (*Zakroužkujte vámi vybranou odpověď.*)
 - a. méně než 1 rok
 - b. 1 – 5 let
 - c. 6 – 15 let
 - d. 16 a více
5. **Kde se nachází mateřská škola, ve které pracujete?** (*Zakroužkujte vámi vybranou odpověď.*)
 - a. na vesnici
 - b. ve městě
6. **Jaký je typ mateřské školy, ve které pracujete?** (*Zakroužkujte vámi vybranou odpověď.*)
 - a. veřejná mateřská škola
 - b. soukromá mateřská škola
7. **Jaký je Váš názor na vzájemnou spolupráci mateřských škol obecně?** (*Doplňte prosím odpověď.*)
.....
.....

.....
.....
.....

- 8. Spolupracuje Vaše mateřská škola s jinou mateřskou školou? (Zakroužkujte vámi vybranou odpověď.)**
- a. ano
 - b. ne

JESTLIŽE JSTE OZNAČILI U OTÁZKY Č. 8 ODPOVĚĎ NE, PŘEJDĚTE PROSÍM K OTÁZCE Č. 24.

- 9. S kolika mateřskými školami spolupracujete? (Zakroužkujte vámi vybranou odpověď.)**
- a. s jednou mateřskou školou
 - b. s více mateřskými školami

- 10. S jakým typem mateřské školy spolupracujete? (Zakroužkujte vámi vybranou odpověď a popřípadě ji prosím doplňte.)**
- a. S veřejnou mateřskou školou
 - b. Se soukromou mateřskou školou
 - c. jiná:

- 11. Co je obsahem Vaší spolupráce s jinou mateřskou školou? (Doplňte prosím odpověď.)**

.....
.....
.....
.....
.....

- 12. Vypracovali jste si plán, podle kterého se řídíte při spolupráci s jinou mateřskou školou? (Zakroužkujte vámi vybranou odpověď.)**
- a. ano
 - b. ne

- 13. Stanovili jste si cíle, kterých chcete dosáhnout při spolupráci vaší mateřské školy s jinou mateřskou školou? (Zakroužkujte vámi vybranou odpověď a popřípadě ji prosím doplňte.)**
- a. ano
 - b. ne

Jestliže Ano, jaké cíle jste si stanovili? Jaké máte dosavadní výsledky?

.....
.....

.....
.....

14. Proč dochází ve vaší mateřské škole ke spolupráci s jinou mateřskou školou?
(Doplňte prosím odpověď.)

.....
.....
.....
.....
.....

15. Jak dlouho spolupracujete s jinou mateřskou školou? (Zakroužkujte vámi vybranou odpověď.)

- a. méně než 1 rok
- b. 1 – 3 roky
- c. 3 roky a více

16. Jak často dochází ke spolupráci s jinou mateřskou školou? (Doplňte prosím odpověď.)

.....
.....
.....
.....

17. Jakou formou probíhá komunikace v rámci spolupráce s jinou mateřskou školou? (Zakroužkujte vámi vybranou odpověď a popřípadě ji prosím doplňte.)

- a. osobní kontakt
- b. pomocí emailu, mobilního telefonu, sociální sítě
- c. jiné:

18. Na základě jakého rozhodnutí spolupracujete s jinou mateřskou školou?
(Zakroužkujte vámi vybranou odpověď a popřípadě ji prosím doplňte.)

- a. na základě vlastního rozhodnutí
- b. na základě rozhodnutí nadřízeného subjektu
- c. jiné:

19. Pro koho především budou výsledné efekty ze spolupráce s jinou mateřskou školou přínosné? (Zakroužkujte vámi vybrané odpovědi a popřípadě prosím odpověď doplňte.)

- a. pro mateřskou školu jako institut
- b. pro učitele
- c. pro děti
- d. pro děti i učitele
- e. pro rodiče
- f. pro zřizovatele mateřské školy

g. jiné:

20. Kdo ve Vaší mateřské škole řídí spolupráci s jinou mateřskou školou?

(Zakroužkujte vámi vybranou odpověď a popřípadě ji prosím doplňte.)

a. ředitel/ka mateřské školy

b. vedoucí učitel/ka mateřské školy

c. učitel/ka mateřské školy

d. ředitel/ka i učitelé

e. jiné:

21. Ovlivňuje podle Vašeho názoru spolupráce s jinou mateřskou školou děti ve vaší mateřské škole?

(Zakroužkujte vámi vybranou odpověď a popřípadě ji prosím doplňte.)

a. ano

b. ne

Jestliže ano, jakým způsobem?

.....

22. Ovlivňuje podle Vašeho názoru spolupráce s mateřskou školou pracovníky mateřské školy?

(Zakroužkujte vámi vybranou odpověď a popřípadě ji prosím doplňte.)

a. ano

b. ne

Jestliže ano, jakým způsobem?

.....

23. Jaký přínos má spolupráce Vaší mateřské školy s jinou mateřskou školou?

(Doplňte prosím odpověď.)

.....
.....
.....
.....

24. Spolupracuje Vaše mateřská škola s jinými subjekty?

(Zakroužkujte vámi vybrané odpovědi a popřípadě prosím odpověď doplňte.)

a. se základní školou

b. se speciální mateřskou školou

c. se zahraniční mateřskou školou

d. s domovem dětí a mládeže

e. s domovem seniorů

f. nespolupracujeme s žádným subjektem

g. jiné:

25. Jak probíhá spolupráce s jinými subjekty?

(Doplňte prosím odpověď.)

.....
.....

.....
.....

OTÁZKU Č. 26 VYPLŇTE, POUZE POKUD U VÁS V MATEŘSKÉ ŠKOLE NEPROBÍHÁ VZÁJEMNÁ SPOLUPRÁCE S JINOU MATEŘSKOU ŠKOLOU.

26. Proč podle Vás neprobíhá ve vaší mateřské škole spolupráce s jinou mateřskou školou? (Zakroužkujte vámi vybrané odpovědi a popřípadě prosím odpověď doplňte.)

- a. je časově náročná
- b. je finančně náročná
- c. je organizačně náročná
- d. je personálně náročná
- e. nevidím žádný přínos
- f. jiné mateřské školy nejsou ochotné spolupracovat
- g. jiné:

27. Zde je prostor pro Vaše vyjádření a jakékoliv názory.:

.....
.....
.....
.....
.....

Děkuji Vám za ochotu.